

tabor

revija Zveze tabornikov Slovenije,
nacionalne skavtske organizacije

november 2012, letnik LVII

Ulovi sled
Prižiganje ognja z lokom

Tema meseca:
Program za mlade v ZTS

Kolofon

Glavni in odgovorni urednik
Miha Bejek (miha.bejek@gmail.com)

Urednik fotografije
Nace Kranjc (nace.kranjc@gmail.com)

Urednica sklopa Igra
Petra Grmek (5ra.grmek@gmail.com)

Oblikovanje
Igor Bizjak (bizi@rutka.net)

Lektoriranje
Barbara Bejek

Novinarji in sodelavci
Jaka Bevk, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkvenič, Teja Čas, Tea Derguti,
Mojca Galun, Iztok Hvala, Primož Kolman,
Žan Kuralt, Nina Medved, Frane Merela,
Jona Mirnik, Urša Može, Boris Mrak, Rok
Pandel, Tadej Pugelj, Lucija Rojko, Tadeja
Rome, Tomaž Sinigajda, Tomaž Sterniša

Naslov uredništva
revija.tabor@gmail.com

Izdajatelj
Zveza tabornikov Slovenije
Parmova 33, Ljubljana
01/3000-820
zts@guest.arnes.si

Predsednik izdajateljskega sveta
Igor Bizjak

Grafična priprava in tisk
Tridesign d.o.o., Ljubljana

Naklada
6400 izvodov

Revija Tabor sofinancira Ministrstvo za
izobraževanje, znanost, kulturo in šport
RS.

Cena posameznega izvoda je 2,09 €, letna
naročnina je 20,86 €, cena za tujino pa letna
naročnina s pripadajočo poštnino. DDV je
vštet v ceno. Transakcijski račun: 02010-
0014142372. Upoštevam le pisne odpovedi
do 31. januarja za tekoče leto.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev
Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno
številko 792.

ISSN 0492-1127

Foto: RTV Topolišica

Kdo se boji buč?

Pozdravljeni, dragi taborniki!

Ta mesec me je prav razveselilo, ko sem odprl poštni predalnik uredništva, saj ste nam rodovi kar pridno pisali. Seveda nismo veseli vaše pošte, ker nam je sicer dolgčas, ampak ker se toliko dogaja. Vendar moramo ob tem pripomniti, da kljub aktivnosti uredništva še vedno za mnoge rodove ne vemo, kaj počnejo - ne odzovejo se na naše pozive, pa tudi spletnih strani že dolgo niso posodobili. Škoda. Če govorimo o pomenu odprtosti organizacije v družbo, je pomembno tudi to, da smo vidni in prepoznavni. Kdor dobro dela, naj se ne boji publicitete.

Velika težava v organizaciji pa je očitno sodelovanje. Oktobra je potekal Tabolatorij, ki zadnja leta deluje kot nekakšen polformalni posvet, a se je na njem zbralo le 35 udeležencev. Iz približno 80 odstotkov rodov ni bilo nikogar! Na Tabolatoriju so se obravnavale izredno pomembne vsebine za prihodnost organizacije, razprave so bile koristne, a kaj, ki večina pri tem ni sodelovala. V želji, da informacije vseeno dosežejo taborniško javnost, več pomembnih tem s posveta objavljamo v tej številki revije. A obenem opozarjamo, da so to le ključni podatki in iztočnice, ki naj sprožijo nadaljnji premislek in razpravo.

Zavedamo se, da je ogromno neposrednega dela v rodovih in da je čas prostovoljcev omejen, vendar ne pozabimo, da ima vse naše delo smisel in temelje v strateških usmeritvah organizacije. Tudi v tem Taboru vam ponujamo mnoge vsebine, ki jih lahko neposredno uporabite pri delu. In če boste zato porabili kaj manj časa za pripravo na vodov sestank ali rodovo akcijo, porabite preostanek časa za to, da skupaj naredimo to organizacijo še boljšo. Saj se ne bojimo sprememb, kajne?

Miha Bejek, glavni urednik

Aktualno

- 4 Novice / Kostanj in druge dobrote ter Jesenovanja
- 5 Novice / Druženja in potepanja
- 6 Novice / Od večšin do zabave in v sodelovanju s širšo družbo
- 7 Novice / Fotka meseca in Tabulatorij

Igra

- 8 Veščine / Zapiski neustrašnega lovca na dinosavre

Dogodivščina

- 12 Veščine / Odlivanje živalskih sledov
- 14 Naredi sam / Izdelava sveče
- 15 Faca vod / Piki

Raziskovanje

- 16 Taborniki in njihovi poklici / Ana Tomšič

- 17 Orientacija / Karta za orientacijski tek, kaj je to?
- 18 Kosobrinovi pripravki / Paradižnik
- 19 Astronomija / Jupiter in Plejade
- 20 Gremo v naravo / Prižiganje ognja z lokom

- 22 Taborniška skrinja / Taborniški pozdrav

Aktualno

- 24 Tema meseca: Predlog programa za mlade v ZTS
- 28 Stran vodstva ZTS / Napovedani visoki obiski in Razpisi
- 29 Kritično oko / Stari taborniki
- 30 Strokovno / Izzivi taborniškega izobraževanja

- 32 Mednarodno / Odbor za organizacijo konference in foruma ter Svetovni skavtski forum mladih
- 33 Mednarodno / Skavtska akademija v Kanderstegu
- 34 Svetkova avantura / Mednarodna izkušnja iz domačega naslonjača
- 35 Od rodov / Grajska orientacijska fešta
- 36 Od rodov / "Eurotrip" na Močnih ukanah in Scoutball turnir Šoštanj 2012
- 37 Od rodov / Kako dobro poznaš svoje mesto?
- 38 Od rodov / Najdaljši bivač v Sloveniji
- 39 Od rodov / Grizlarija ter Kostanjev piknik in časovni stroj

- 40 Od rodov / Čarovniško jesenovanje in Orientacija v Železnikih
- 41 Od rodov / Taborniki vsi v naravo ...
- 42 Od rodov / 72 ur za izziv
- 43 Od rodov / Taborniki v programu Potres 2012

Razvedrilo

- 44 Zgodba za taborni ožnj / Kako so Pingvini ostali najboljši prijatelji
- 45 Iz taborniške pesmarice / Čiki čiki

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Fotografija na naslovnici: Iztok Hvala

Vonj po jeseni

Besedilo: Uredništvo

Oktober je dober mesec za tabornike, bi lahko rekli, saj res ni manjkalo raznovrstnih aktivnosti. Glavna tematika: jesen. Glavni vonj: pečeni kostanji.

Kostanj in druge dobrote

Ni jeseni brez kostanja in taborniške jeseni brez kostanjevih piknikov. Po "kostanj v žerjavico" so tako segli taborniki **Rodu bistriških gamsov Kamnik**, **Rodu druge grupe odredov Celje**, **Rodu koroških jeklarjev Ravne na Koroškem**, **Rodu Severni kurir Slovenj Gradec**, v srednjeveškem duhu pa so se kostanja lotili pri **Rodu gorjanskih tabornikov Novo mesto**. Mnogi so združili kulinarčno z zabavnim in tako so v **Rodu svobodnega Kamnitnika Škofja Loka** ob njihovi "kostanjadi" člani imeli priložnost menjave krojev med sabo, saj taborniki pač rastemo in prerastemo svoje uniforme. Člani **Rodu Jezerska ščuka Cerknica** so iz divjega kostanja, drugih plodov in zobotrebcev

izdelovali figurice, v **Rodu Lilijski grič Pesje** so piknik popestrili s hojo po vrvi (tudi slackline ali gurtne), taborniki **Rodu kraških viharnikov Postojna** so si ob kostanju privoščili še pečene hrenovke, v **Rodu Topli vrelec Topolšica** pa so zaradi vremena piknik izpeljali pod streho in kostanj skuhal.

Zadišalo je tudi po golažu, in sicer na Golažjadi, ki so jo pripravili taborniki **Rodu stražnih ognjev Kranj**. MČ-ji **Rašiškega rodu Ljubljana** so pekli tvist in krompir v žerjavici, svoje kosilo pa so ob izdelavi dvignjenega ognjišča na vodovem izletu skuhal tudi v majskem Faca vodu Paraplegiki iz **Rodu snežniških ruševcev Ilirska Bistrica**.

Žaganje za stražni ogenj. Foto: RSR Ilirska Bistrica

Jesenovanja

Zakaj bi čakali na zimovanje, če lahko gremo že na jesenovanje? V tem duhu in z željo izkoristiti lepe oktobrske vikende ter predvsem jesenske počitnice so mnogi rodovi pripravili večdnevne akcije, poimenovane jesenovanja. **Poključki rod Gorje** je odšel na jesenovanje v Radovno, **RSK Škofja Loka** v Smednik, **RSR Ilirska Bistrica** v Črni dol, **RKJ Ravne na Koroškem** in **RSK Slovenj Gradec** na Obretanovo, **Zmajev rod Ljubljana** v Skomarje, **Rod Črni Mrav Ljubljana** na Pšenk, na Paški Kozjak so šli taborniki **RLG Pesje** in **Rodu skalnih taborov Domžale**, **Rod Bičkova skala Ljubljana** je z MČ-ji šel na Kovk, z GG-ji pa na Pokljuko, **Rod dveh rek Medvode** je izbral Marindol, **Rod Samorastniki Ljubljana** je šel v Logatec, **Rod soških mejašev Nova Gorica** v Čepovan, taborniki **Rodu Enajsta šola Vrhnika** in **Rodu Stane Žagar mlajši Kranj** pa so v Zapotoku s prvim letošnjim snegom dobil tudi pokušino zimovanja.

Medtem ko so vodniki **RTV Topolšica** nabirali motivacijo na Golteh, so se drugi preizkusili tudi v nekoliko hladnejših jesenskih bivakih. **Stražni ognji** iz Kranja so organizirali GG bivak na Novakih, grče **Severnoprimorskega območja** so šle bivakirati na planino Zaprikaj nad Drežnico, v okolici Žirov pa so tečajniki pionirstva izkoristili bivak za vrednotenje tečaja.

GG bivak Stražnih ognjev. Foto: Čajka

Na kostanjevem pikniku "pod streho". Foto: RTV Topolšica

Druženja in potepanja

Pravi raziskovalni duh tabornike vedno odpelje na pot ali nekam, kjer bo še več tabornikov. Ekipa iz vse Slovenije so se zato oktobra odpravile na različna tekmovanja, na primer na Grajsko orientacijsko fešto v organizaciji RDGO Celje, Fotoorientacijo **Mestne zveze tabornikov Ljubljana**, Močne ukane pod taktirko **Rodu dveh rek Medvode** ali na Scoutball turnir, ki so ga letos prvič pripravili v **Rodu Pusti grad Šoštanj**. O vseh lahko več preberete v rubriki Od rodov. Naj omenimo še Zlato puščico v organizaciji **Rodu Tršati Tur Ljubljana**, kjer so tekmovalci kljub dežju pokazali svoje lokostrelske spretnosti.

Koroški jeklarji so v Ravnah na Koroškem priredili Jeklarsko orientacijsko jago in tekmovalcem približali pomen jeklarstva v domačem

Jesenovanje na Obretanovem.
Foto: RSK Slovenj Gradec

kraju, **Rod zelene sreče Železniki** je orientacijo ponudil tudi občanom Železnikov, v **Rodu Polde Eberl Jamski Zagorje ob Savi** pa so na lov na lisico poslali MČ-je.

Na izlet so se podali taborniki **Rodu Samorastniki Ljubljana**, in sicer so šli v Turško jamo pri Žirovnici. **Rod modrega vala Trst - Gorica** se je skupaj s starši podal na Nanos, tabornike **Rodu morskih viharnikov Portorož** je Pohod jesenskih plodov peljal po zaledju slovenske Obale, **Rod Črno jezero Slovenska Bistrica** pa je za MČ-je in starše pripravil pohod po Bistriškem vintgarju.

Mečenje vrvi na pohodu Rodu Črno jezero. Foto: Eva Ozebek

Od veščin do zabave

Da je v taborniški program res mogoče vključiti skoraj vse, vedno znova dokazujejo rodovi, ki znajo tudi najbolj tradicionalne aktivnosti izpeljati na zanimiv način. Na **Severnoprimorskem območju** so organizirali srečanje GG-jev in skupaj so postavili (zaenkrat) najdaljši bivak iz šotork. V **Rašiškem rodu** so se PP-ji na akciji Plunk učili kmečkih opravil, **Rod**

Gurmanska pojedina Rašičanov. Foto: RaR Ljubljana

Rožnik Ljubljana pa je organiziral tri dni delavnic, na katerih so en dan izvajali vse vrste taborniških veščin, drugi dan so se spopadli s kuhanjem in tretji dan z eksperimenti. K opravljanju veščin sta pripomogli tudi akciji **RTV Topolšica**: lokostrelski dan in dan skice, v **RLG Pesje** so z GG-ji izdelali ribiške palice in se z ribičem nato tudi odpravili na ribolov. **Rod Podkovani krap Ljubljana** je sodeloval na mednarodni akciji t.i. jamboreeju na internetu in radijskih valovih (JOTI in JOTA) in navezoval stike s skavti z vsega sveta.

Lahko pa je vse skupaj še bolj sproščeno. Delavnico izrezovanja buč so v botaničnem vrtu organizirali taborniki **Rodu trnovskih regljačev Ljubljana**, buče za noč čarovnic so izdelali tudi MČ-ji **RSR Ilirska Bistrica**, taborniki **RBG Kamnik** pa so za noč čarovnic organizirali kar zabavo v pižamah. V **Rodu Bela jadra Prade** so se družili ob ogledu fotografij s taborjenja, člani **Rodu srebrnih krtov Idrija** pa so se v velikem številu udeležili izleta v vodno mesto, ki se je zaključil z ogledom kino predstave.

V sodelovanju s širšo družbo

Lepo je videti, da taborniki k dobiti širše družbe prispevajo ne le z vzgojo mladih, ampak tudi z neposrednimi aktivnostmi. Enoti Zveze tabornikov Slovenije za posredovanje ob elementarnih nesrečah **ZTS-PZP** in **ZTS-MOBSTAC** sta sodelovali na 18. državnem preverjanju ekip prve pomoči, taborniki **REŠ Vrhnika** pa so sodelovali na vajah civilne zaščite.

Koroški jeklarji so v Ravnah na Koroškem sodelovali v projektu "72 ur" in v tem času naredili več dobrih del za svoj kraj in sokrajane, člani **RPEJ Zagorje ob Savi** pa so v okviru projekta "Manj sveč za manj grobov" spodbujali ljudi, naj namesto nakupa sveč denar raje podarijo v dobrodelne namene. Zamejski taborniki **RMV Trst - Gorica** so na Kraškem oktoberfestu v Praprotnu pripravili ekološke delavnice, kot pevci pa so sodelovali tudi na koncertu Tržaškega partizanskega pevskega zbora **Pinko Tomažič**.

Čprav dobrih del ne počnemo zaradi pohvale, je vseeno lepo videti, ko določeno okolje prepozna prispevek taborniške organizacije k dobiti družbe. Tokrat je za dolgotrajno predano delo pri vzgoji mladine **Rod aragonitnih ježkov Cerkno** od Občine Cerkno prejel Bevkovo nagrado za leto 2012.

Ekološke delavnice Modrega vala. Foto: Andrej

Decembrski Tabor

Prispevke in informacije za decembrsko številko Tabora zbiramo na naslovu revija.tabor@gmail.com. Uredništvo si pridržuje pravico do presoje o objavi in krajšanju prispevkov. Rok oddaje člankov je 27. november!

Uredništvo

Fotka meseca

Grajska orientacijska fešta na Celjskem gradu. Foto: Matej Koren

Tabolatorij

Na letošnjem Tabolatoriju se je 6. oktobra v Ajdovščini zbralo 35 tabornikov iz 18 rodov. Prisotni so razpravljali o kompetencah taborniških vodij, mednarodni dejavnosti ZTS, motivaciji prostovoljcev, prenovi izobraževanj v ZTS, uvajanju sprememb v organizacijo in o programu za mlade v ZTS. Predstavljena sta bila projekt Ulovi sled in uporabnost programa Mladi v akciji pri delu ZTS. Udeleženci so v vmesnem delu dobili še ostale informacije o tekočih in bodočih projektih in aktivnostih.

Po koncu Tabolatorija je bilo čutiti obilo pozitivne energije za nadaljnje delo v organizaciji, več aktualnih vsebin s srečanja pa najdete v tem Taboru v rubrikah Veščine GG, Tema meseca in Strokovno.

Udeleženci Tabolatorija 2012. Foto ZTS

Novice pripravlja uredništvo Tabora in predstavljajo pregleden izbor taborniškega dogajanja v preteklem mesecu. Sestavimo ga iz informacij, ki jih dobimo od rodov in ki jih sami izbrskamo na vaših spletnih straneh. Za čim bolj točne podatke vabimo rodove, da nam na naslov revija.tabor@gmail.com sami pošljete kratko informacijo, kaj ste počeli v preteklem mesecu. Zelo bomo veseli tudi fotografij.

Še vedno ste vabljeni, da sami napišete kratko novico za rubriko Od rodov (do 1000 znakov s presledki), ki jo bomo po lastni presoji objavili glede na razpoložljiv prostor v reviji.

Zapiski neustrašnega lovca na dinozavre

Pisali in risali: Petra Grmek in Urša Može

Živijo, moje ime je Jure. Star sem 8 let - to je približno 28-miljonkrat manj kot moje najljubše živali: DINOZAVRI. To je moj raziskovalni dnevnik o njih. Vanj pišem in rišem vse, kar novega izvem o dinozavrih, včasih pa sem zalepim tudi kakšen izrezek iz revije.

To sem jaz.

Sreda, 17. 10. 2012

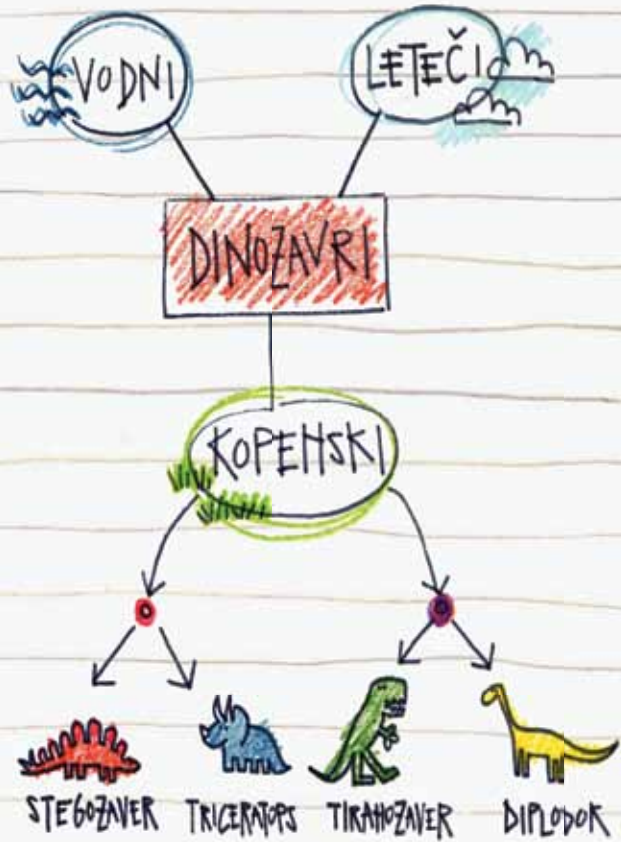
O dinozavrih sem veliko izvedel že po televiziji, a danes sem se odločil, da grem še v knjižnico. Ne boste verjeli, koliko knjig o dinozavrih obstaja!

Če še ne veste: dinozavri so plazilci. To so tudi kače in kuščarji, kar se mi zdi kar logično - če pogledaš zelenca, ta izgleda kot en mini-dinozaver. Mislim, da bi se splačalo plazilce še bolj raziskati ... zaenkrat vem, da imajo po sebi luske in ne

dlake, ležejo pa jajca. Pa reče se jim, da so mrzlokrvni. Če prav razumem, je to razlog, da se tako radi sončijo, ker se pač drugače ne znajo ogreti.

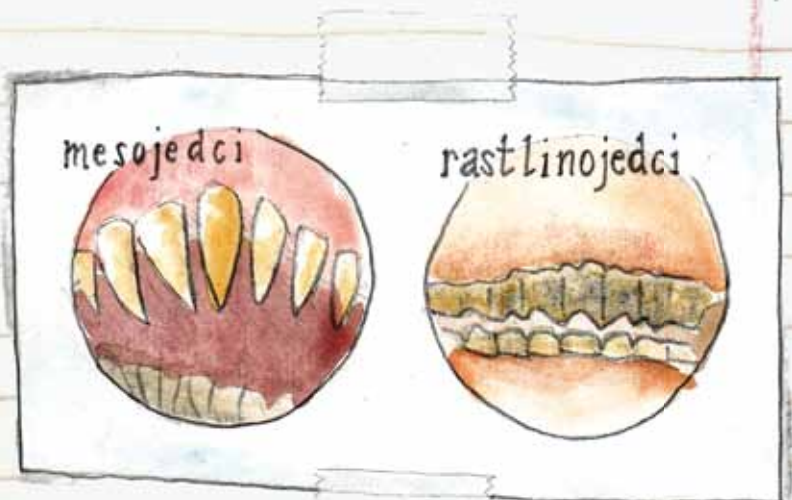

Poznamo veliko vrst dinozavrov - niso vsi tako veliki, eni imajo rogove, drugi pa hodijo le po dveh nogah. Razdelitev vrst dinozavrov lahko postane kar zapletena, še posebej če so vsa njihova imena v latinščini. Zato sem si raje narisal.

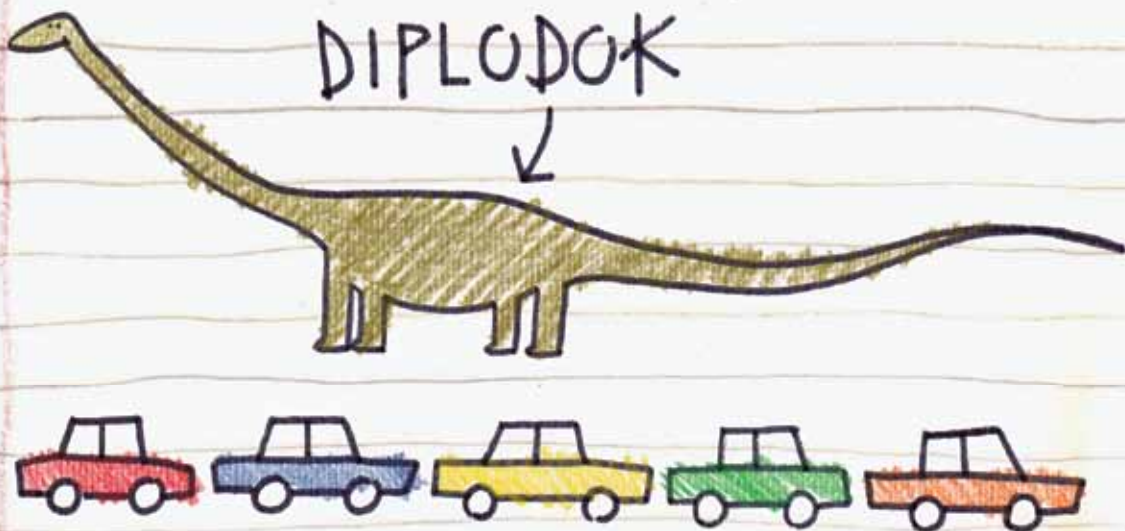
Nedelja, 21.10.2012

Danes sem se med kosilom (jedel sem zrezke in solato) spomnil še ene pomembne reči. Poznamo mesojede in rastlinojede dinozavre. To se dobro vidi po tem, kakšne zobe imajo. Mesojedi dinozavri imajo ostre in ošpičene zobe, s katerimi trgajo meso. Zobje rastlinojedcev pa so širši in manj ostri, da z njimi lažje meljejo rastline.

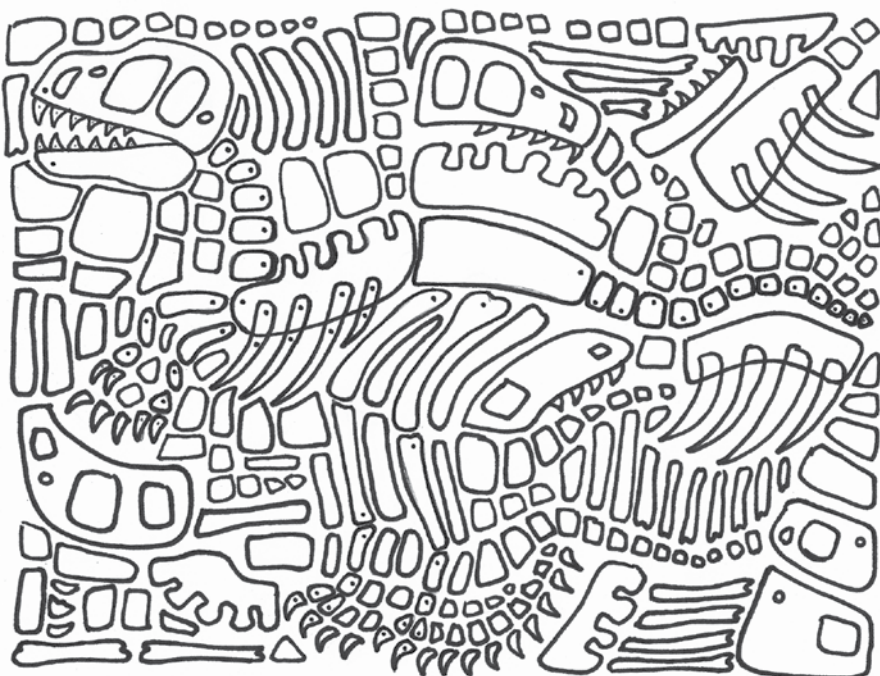

Četrtek, 25.10.2012

Končno četrtek in taborniški sestanek! Današnji je bil še posebno zanimiv, saj smo z vodom odšli na sprehod v gozd. Predlagal sem, da se igramo raziskovalce dinozavrov ali paleontologe*, kot se jim znanstveno pravi. Sicer ti okostja dinozavrov po navadi odkopavajo, mi pa smo ga sestavljali - iz vej, ki so ležale naokoli po gozdu. Še dobro, da je imela naša vodnica Anja s seboj meter, da smo okostje diplodoka lahko postavili v naravni velikosti! To je kar 25 m! Ne boste verjeli, a toliko meri pet avtov v vrsti!

*paleontologi ne raziskujejo le dinozavrov, pač pa vse izumrle živali in rastline

Kot pravi paleontolog poskušaj izkopati okostje živali. Pobarvaj samo tista polja, ki so označena s pikico, in ugotovi, čigavo okostje si izkopal.

Na poti nazaj smo naleteli še na blatno lužo s srninimi sledmi. Anja je predlagala, da k njim dodamo še dinozavrove. Še dobro, da imam svoj raziskovalni dnevnik vedno s seboj, v njem pa narisane različne dinozavrove sledi. A kaj, ko je bila luža premajhna! Vanjo smo lahko vtisnili le eno tiranozavrovo stopinjo!

Dinozavri so bili res strašansko veliki, zato me res ne čudi, da njihovo ime (dinozavri) pomeni strašni kuščarji.

TIRANOZAVER

HADROZAVER

BRONTOZAVER

Nedelja, 28.10.2012

Včeraj sem spet gledal oddajo o dinozavrih, ki je govorila predvsem o njihovem izumrtju. Vzroki še niso najbolj jasni, a ponavadi se govori, da je bil kriv komet, ki je padel na Zemljo. Na srečo pa dinozavri niso prav popolnoma izginili, saj še vedno lahko najdemo njihova okostja in fosile iz tistega časa. Izvedel pa sem, da nekaj rastlin od takrat še danes obstaja - takim vrstam pravimo živi fosili. Odločil sem se, da jih bom poiskal kar se da veliko. Danes sem v parku že odkril ginko, jutri pa se z babico odpravljava k potoku, kjer menda raste preslica. Mogoče pa odkrijem še kaj veliko večjega!

Spoznajte še več o dinozaurih in si prisluzite
MČ večščino Poznavalec dinosaurov!

Odlivanje živalskih sledov

Besedilo: Rok Pandel, fotografije: projekt Ulovi sled

Si za akcijo in želiš narediti prvi korak k zavedanju živalskega sveta? Od maja je tu natečaj Ulovi sled, kjer zbiramo živalske odlitke. Več informacij dobiš na internetni strani <http://sites.google.com/site/ulovisled>. Taborniki v projektu sodelujemo z Združenjem slovenskih katoliških skavtinj in skavtov ter društvom Dinaricum.

Kaj potrebuješ?

- maso za odlivanje (mavec),
- vodo,
- lonček za mešanje zmesi,
- časopisni papir,
- tanke kartonske trakove in sponke.

Masa za odlivanje

Masa reagira takoj, ko pride v stik z vodo, zato pazimo, da maso hranimo v suhi nepredušno zaprti posodi. Prav tako ne uporabljajmo starega mavca, saj se lahko zgodi, da se ne bo hotel strditi oz. bo naš odlitek krhek. Priporočljivo je maso pretresti v manjše nepredušno zaprte posodice. Poznamo več vrst mas za odlivanje:

- **mavec** (gips) - Dobimo ga v gradbenih trgovinah, cenovno je zelo ugoden (1 kg mavca stane približno 1,50 €). Mavec lahko porabimo samo enkrat. Ko se strdi, ni več uporaben.
- **specialne mase za odlivanje** (Stewaform, Cheramofix, Stewalin idr.) - Dobimo jih v hobi trgovinah, so precej dražje, vendar se večinoma hitreje sušijo in so ob ulitju bolj gladkega izgleda. Maso za odlivanje lahko uporabimo samo enkrat; ko se strdi, ni več uporabna.

Voda

Vodo, ki je nujna za odlivanje, lahko najdemo v naravi (potok, reka, luža), v nasprotnem primeru potrebujemo plastenko z vodo. Za en odlitek porabimo približno pol litra vode.

Lonček za mešanje zmesi

Priporočljivo je, da izberemo tak lonček, ki ga bomo lahko večkrat uporabili. Najbolj primeren je steklen kozarec, aluminijski lonček oz. lonček iz trde plastike. Lahko se tudi znajdemo in prerežemo plastenko, v kateri imamo vodo, in v zgornji polovici plastenke zmešamo zmes.

Iskanje sledi

Če ste si premišljeno pripravili set pripomočkov in materialov za odlivanje, vam bo to vzelo malo prostora v nahrbtniku in vas lahko spremlja na vseh gozdnih aktivnostih. Čeprav se sliši preprosto najti lepo sled, boste poleg natančnega opazovanja potrebovali tudi precej sreče. Vendar ne obupajte. Bodite pozorni na blatne dele na vlakah, slabših kolovozih, ob močvirjih in rekah, najlepše odtise dobite v ravno prav "žmohtnem" blatu. Tako boste kmalu postali pozorni tudi na vremenske razmere. Najbolj primeren čas je nekaj dni po dežju, ko so tla razmočena in je velika verjetnost lepe sveže sledi.

Odlitek

Najprej zalijemo robove in šele nato stopinjo. Odlitek nato pustimo približno 15 do 30 minut, da se posuši. Sušenje je odvisno predvsem od vremena, vlažnosti tal in kvalitete mase za odlivanje. Odlitek potipamo s prstom in če je trden na otip, je dovolj osušen za nadaljnji postopek.

Ker v tej fazi odlitek še ni povsem suh, ga previdno spodkopljemo, tako da ga skupaj z zemljo prestavimo na časopisni papir (PVC vrečka ni primerna, ker se v njej vlaga zadržuje). Odlitek nato skupaj z zemljo odnesemo domov, kjer ga sušimo še kakšen dan ali dva na sobni temperaturi (ne na radiatorju, ker lahko razpoka).

Po nekaj dneh zelo počasi in previdno odstranimo zemljo, saj ne želimo uničiti izdelka ravno na koncu, in nato odlitek pod tekočo vodo s ščetko previdno očistimo.

Čeprav se morda na prvi pogled zdi težko, z nekaj prakse kaj kmalu pridemo do lepega izdelka. Vsekakor pa od tega dne dalje oprezamo za blatnimi kolovози, močvirnatimi tlemi in peščenimi bregovi rek in potokov ter tako naredimo prvi korak k zavedanju živalskega sveta.

Priprava okvirja

Ko najdemo lepo sled, si najprej pripravimo okvir, v katerega bomo kasneje vlivali mavec. Okvir si lahko pripravimo že doma: narežemo kartonske ali pa aluminijaste trakove, ki jih spnemo s sponkami. Lahko pa okvir sestavimo iz majhnih palčk, ki jih najdemo v gozdu. Okvir nato na rahlo pritisnemo v zemljo, da nam zmes ne bo odtekala pod okvir.

Priprava mase

Takoj ko smo pripravili okvir, lahko pričnemo z mešanjem vode in mavca. V lonček za mešanje najprej nalijemo vodo ter nato počasi vmešavamo mavec. Med tem z vejico mešamo, da se izognemo nezaželenim grudicam. Razmerje vode in mavca je približno 1:2 (dva kozarčka mavca na en kozarček vode). Masa mora biti podobna masi za palačinke. Ker se mavec začne hitro strjevati, moramo biti precej hitri pri ulivanju.

Sodeluj pri akciji zbiranja odlitkov živalskih sledi in osvoji veščino Stezosledca!

Izdelava sveče

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

V novembru porabimo veliko sveč in proizvedemo ogromno odpadnega voska, ki ga lahko uporabimo za izdelavo "novih" sveč.

Slika 1

Za izdelavo sveče potrebujemo posodo, odpadni vosek in vrstico iz naravnega materiala za stenj (Slika 1).

Za posodo sem izbral kar konzervo paštete, ker je primerne velikosti in je ni težko dobiti. Seveda lahko uporabite tudi različne keramične ali steklene lončke (plastike pa raje ne).

Pri izbiri voska za svečo pustite svoji domišljiji prosto pot. Izberete lahko vosek različnih barv, lahko poskusite dodati kakšne dišave (v obliki eteričnih olj). Zelo dobre sveče lahko naredimo tudi iz naravnega čebeljega voska. Včasih so za izdelavo sveč uporabljali tudi loj in odpadno maščobo divjih in domačih živali. Pri izdelavi sveče sem uporabil navaden beli vosek, dodal pa sem nekaj smrekove smole (Slika 1) in sveča ob gorenju zelo lepo diši.

Vosek v posodi na šibkem ognju stalimo (Slika 2a). Uporaba plinskega gorilnika je smiselna, ker lahko hitro uravnavamo jakost ognja. Gorilnik mora stati na trdni, ravni podlagi. Staljeni vosek je precej bolj vroč kot tisti, v katerega namakamo prste, ko priteče z goreče sveče, zato je potrebno veliko pozornosti posvetiti varnosti

Slika 3

pri delu. Ko se vosek tali, ga sproti dodajamo v posodo, dokler ta ni skoraj polna staljenega voska (Slika 2b). Posodo odstavimo z gorilnika z debelejšimi usnjenimi rokavicami ali s primernim orodjem, ki smo ga pred taljenjem preizkusili (varnost!). Če talimo vosek za več sveč hkrati, seveda uporabimo večjo posodo in tekoč vosek nato prelijemo.

Ko je vosek staljen, dodamo stenj. Vrvica za stenj mora biti iz naravnega materiala (bombaž, lan, konoplja). Uporabil sem navadno konopljeno vrstico, ki sem ji dodal kovinsko podložko za utež, ki je potrebna zato, da vrvica ne priplava na površje (Slika 2b). Stenj z zgornjim koncem najprej previdno namočimo v vosek, počakamo, da se malo ohladi, nato pa postavimo v vosek tako, da je obteženi del na dnu (Slika 2c). Črna žica na Sliki 2c služi samo za to, da stenj stoji pokonci, dokler se vosek ne ohladi in strdi.

Ko se vosek ohladi, stenj odrežemo na primerno višino in sveča je gotova.

Slika 2

Piki

Besedilo: Teja Čas

Rod Mrzli studenec iz Mislinje je ob svojem ponovnem vzponu in začetku delovanja pred petimi leti pridobil zelo veliko članov. Takrat je nastal tudi vod Piki. Skupaj so že toliko časa, da so se jim pripetile že mnoge zanimive prigode in skupaj so preživeli že ogromno lepih trenutkov. Njihova vodnica Ajda Kovačič je z njimi že od samega začetka in tudi ko je bila zelo zaposlena z oddajo X Faktor, si je vzela čas in ga preživela s svojim vodom.

Od kod ideja za ime voda? Ker smo najlepši pikenci od najlepše vodnice! Ajda nas vedno kliče pikiji, nam pa se je to zdelo preotročje, zato smo se kompromisno dogovorili za piki (kot znak na kartah).

Kaj vse počnete na sestankih? Vse, kar nam Ajda pripravi, je super! Postavljamo savico, se igramo, imamo toast partije in čajanke. Najraje pa kurimo ogenj in si pečemo hrenovke.

Katera je najboljša taborniška akcija? Radi se udeležujemo šaljivih orientacijskih tekmovanj, kot so ŠLKTB in Močne ukane, najboljša pa je naša rodova akcija Ajanje čez reko Mislinjo, kjer je veliko blata in vode!

Kaj počnete na taborjenju? Predvsem radi spoznavamo tabornike iz drugih rodov, saj tako pridobimo veliko novih prijateljev. Najboljši del taborjenja pa je dvodnevno bivakiranje, ki se zaključí s kopanjem v Bohinjskem jezeru.

Vaša najljubša hrana? Moški del voda ima najraje pečenice! Dekleta pa raje posežemo po čem bolj sladkem.

Kaj boste ko boste veliki? Ana: "Avtomehaničarka." Alja G.: "Fotomodel." Alja P.: "Športnica." Tilen: "Astronavt." Aljaž: "Biolog." Jaka: "Felix Baumgartner." Alen: "Arhitekt." Sandi: "Pilot." Andrej: "Veterinar." Jan: "Odvetnik." Ajda: "Zdravnica."

Kako bi člani voda opisali svojo vodnico? Je najboljša, najlepša, prava "pikica", vedno ima kakšne nore ideje. Je smešna, prijazna, včasih tudi tečna, in je najmanjša vodnica, kar jih poznamo!

Kako bi vodnica Ajda opisala člane voda? Vsak po svoje je res edinstven! Aljaž "ta pridni", Jaka "požigalec", Tilen "non stop talking", Alen "najbolj prijazen fant na svetu", Sandi "vodov genij", Jan "zapeljivec", Andrej "mister najlepše frizure", Alja G. "vodova manekenka", Ana "mobitel, mobitel, mobitel" in Alja P. "hiperaktivna"! Od prve taborniške urice naprej se noro dobro razumemo in res so moji "pikiji"!

SCOUTS
Taborniki ustvarjamo boljši svet

Delati nekaj podobnega kot pri tabornikih

Besedilo: Miha Bejek, fotografija: arhiv intervjuvanke

Ana je trenutno zaposlena na Mladinskem svetu Slovenije, ki je krovno združenje mladinskih nacionalnih organizacij. Odgovorna je za področje strukturiranega dialoga, to je dialoga med mladimi in odločevalci, odgovornimi za vprašanja, ki se tičejo mladih. Zveni resno in Ana to tako tudi jemlje. Z nasmeškom in dobro voljo.

Ana Tomšič

(RSa Ljubljana), projektna sodelavka

Kako in kdaj se je začela tvoja taborniška pot?

Na začetku osnovne šole sem se preizkusila pri številnih interesnih dejavnosti, med drugim so me prijateljice povabile na taborniški sestanek. Pa sem šla enkrat, dvakrat, kmalu nato še na izlet, tabor. Sama ne vem, kdaj so me taborniki tako prevzeli, da so postali vse več kot le aktivno preživljanje prostega časa, postali so način življenja.

Kaj si vedno sanjala, da bi rada postala?

Ob zaključevanju študija sem na to odgovorila, da bi z veseljem delala nekaj podobnega kot pri tabornikih. Kmalu sem dobila priložnost in še kot študentka začela izvajati različne mladinske projekte.

Kaj si po izobrazbi in katera šola ti je ostala v najlepšem spominu ter zakaj?

Po izobrazbi sem sociologinja. V času študija sem spoznavala predvsem teoretično plat družbene ureditve. Z aktivnim delovanjem v taborniškem društvu Rod Samorastniki in pri drugih oblikah prostovoljnega dela pa sem pridobivala

prepotrebne praktične izkušnje, nova znanja in priložnost za osebni in poklicni razvoj.

Katere kompetence te odlikujejo?

Če bi pogledali kakšen oglas za zaposlitev, vsekakor ustrezam profilu, ki je sposoben samostojnega dela, a hkrati uspešno sodeluje v timu. Svoje delo opravljam kvalitetno, natančno. Prilagodljivost, hiter odziv in dobra organiziranost so odlično izhodišče za soočenje z vsakodnevnimi izzivi.

Kako je taborništvo vpleteno v tvoje delo, službo?

Velik del znanja in izkušenj, ki sem jih pridobila z vodenjem različnih prostovoljnih aktivnosti, tudi večjih projektov, danes koristno uporabljam pri svojem delu. Najbolj samoumeven mi je pristop timskega dela, izurila sem se pri načrtovanju aktivnosti, v organizacijskih sposobnostih, vodenju. Poleg tega pa v službo prenašam tudi vztrajnost in motivacijo do sprememb.

Kateri del svojega poklica oz. službe ti je najbolj in kateri najmanj pri srcu?

Res uživam v svojem delu, še posebej, ker na vsakem projektu sodelujem s kreativnimi in mo-

tiviranimi ljudmi. Dobra ekipa je res eden od odločilnih elementov, ki prispevajo h kvalitetni izvedbi projekta. Najmanj uživam pri bolj rutinskih opravilih, npr. zbiranju ponudb.

Kaj si na podlagi taborništva spremenila v svojem življenju in bi priporočila vsakomur?

Tudi taborništvo je vplivalo na moj življenjski slog, ki vključuje redno fizično aktivnost (če se le da v naravi), predvsem pa zdravo prehrano. Kuhanje me sprošča, mi daje energijo.

Kako se ponavadi začne tvoj delovni dan?

Najprej odprem okna, da prezračim pisarno. Sledi pregledovanje elektronske pošte in dnevni načrt dela.

Česa si na področju svojega dela želiš v prihodnosti?

Na področju mladinskega dela in nevladnega sektorja si želim, da bi ta v družbi, še posebej na politični agendi, postal bolj cenjen in pomemben. Marsikdo se v okviru mladinskega dela nauči veliko več, kot ga nauči šola.

Karta za orientacijski tek, kaj je to?

Besedilo: Jona

Taborniki orientacijo povezujemo z našimi taborniškimi orientacijskimi tekmovanji: karta DTK25, kompas in malo domišljije. Tako to gre in super je! Ampak, na tekmovanju si gotovo kdaj rečete: "Joj, ko bi tale karta malo bolj držala!"

Primer karte za orientacijski tek.

Spominjam se ROT-a v Kranju. Veliko dežja je bilo, ja! A na tisti hitrostni etapi so nam na startu ponudili dve karti, da si prerišemo cilj. Ena je bila naša ljuba, vedno uporabljena DTK25, pri kateri s prerišovanjem in predstavo terena nismo imeli težav. Druga pa je bila nepoznana: čudnih barv (oranžna, živo zelena, šrafure), veliko izohips, več poti in nasploh drugačna. Verjetno je marsikdo to karto pospravil v žep in se lotil iskanja cilja hitrostne etape, ki pa z DTK25 verjetno ni bil lahko najden.

In tako se je marsikdo nehote spoznal s karto za orientacijski tek (O-karto). Ko jo prvič vzameš v roke, premeriš in greš z njo na teren, je malo čudno. Ko to storiš nekajkrat, pa ti postane všeč. "Tudi tale slaba potka je gor!", "Pa tale skala tudi!" je bilo navdušenje GG-jev, ko sem

jih prvič peljala z O-karto. Zato se ne boj in poizkusi! Kako in kdaj?

Seveda je možno vaditi le tam, kjer O-karte sploh so. Povprašajte orientacista v vašem rodu in gotovo

boste dobili informacije, katera O-karta je najbližja vašemu kraju. Organizirajte rodovo akcijo in se preizkusite! Najmlajši naj poskusijo najti vse kontrolne točke na šolski ali mestni O-karti. Starejši pa si le upajte v gozd - že veste, da je na O-karti gozd tudi bele barve? Vsi pa se lahko preizkusite na kakšni tekmi t.i. "zimske lige" (ZL). Postavljenih je več prog, ena tudi za začetnike, kar je odlična priložnost za spoznavanje O-kart. Tekme potekajo večinoma ob nedeljah dopoldan, štartnine so nizke, organizatorji pa se trudijo, da bi tekme potekale na čimbolj različnih delih Slovenije. Poiščite vam najbližjo na <http://www.orientacijska-zveza.si/> (koledar tekem) in se pridružite.

Se vidimo na O-karti!

Kdor prepozna ime vsaj ene od O-kart na sliki, naj ime karte ter svoje ime in priimek pošlje na naslov topoteam.orientacisti@gmail.com. Izžrebali bomo enega, ki bo imel brezplačno štartnino na tekmi zimske lige, ki jo organizira ToPoTim.

Paradižnik

(*Solanum lycopersicum*),

Besedilo in fotografija: Kosobrin

Paradižnik je enoletna rastlina iz družine razhudnikovk. Izvira iz Srednje in Južne Amerike. Danes je paradižnik priljubljena povrtnina tudi v deželah, kjer nimajo primernih klimatskih pogojev za njeno pridelavo. Obstaja veliko različnih vrst paradižnika, ki se med seboj razlikujejo bolj po obliki in barvi, manj pa po hranilnih vrednostih. Paradižnik osvežuje, ugasi žejo in odpira apetit.

Rastlina ima šibko oleseno steblo, ki se pogosto ovija okrog drugih rastlin, doseže višino od enega do pet metrov. Listi so dolgi 10 do 30 cm, na njih je 5 do 9 lističev z nažaganim robom. Tako steblo kot listi so gosto oddlačeni. Cvetovi so bele barve in imajo premer do dva cm.

Rdečo barvo daje paradižniku snov likopen, katere lastnost je, da se intenzivnost rdeče barve povečuje z dviganjem temperature. Surovi zeleni deli ter nezreli plodovi so strupeni.

Učinkovine: voda, beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, glukoza, vitamini A, B1 in C, rudninske snovi, kalcij, magnezij, železo.

Uporaba: presen plod, solata, kuhan za juhe, prikuhe in omake, posušen, pečen, vložen v kis, sok.

Paradižnikova juha

Potrebujemo: 2 čebuli, 0,5 kg paradižnika, 1 korenček, 1 žlico olja, 1 žlico kisle smetane, 1 kavino žličko sveže ali posušene bazilike in origana, sol in poper po okusu, 15 dag riža.

Priprava: Čebulo in korenček seseklamo in ju prepražimo na olju. Paradižnik dobro operemo, olupimo, narežemo in dodamo v lonec k čebuli, prilijemo vodo, vse skupaj kuhamo približno 20 minut. Med tem časom v slani vodi skuhamo riž. Juho nato prepasiramo ter ji dodamo sol in poper. Vanjo damo še kuhan riž, začimbnice in kisló smetano. Vse skupaj dobro premešamo.

Poljen paradižnik s pršutom in zelišči

Potrebujemo: 2 velika sveža paradižnika, 25 g pršuta, 2 vejici sveže bazilike, 1 žlička drobno narezanega drobnjaka, 2 žlici drobtin, 3 žlice narezanega sira.

Priprava: Paradižniku odrežemo vrh in izdolbemo sredino. Pršut seseklamo in zmešamo z zelišči in drobtinami. Z dobljeno zmesjo napolnimo paradižnike. Na vrh vsakega paradižnika postavimo rezino sira. Poljene paradižnike postavimo v pekač in 20 minut pečemo pri 200 °C, dokler sir ne dobi malo rjave barve. Pečene paradižnike še tople postrežemo.

Paradižnikova mezga

Potrebujemo: 6 čebul, 3 kg zrelega olupljenega paradižnika, 8 jedilnih žlic oljčnega olja, sol in poper, 1 glavico česna, pol žlice bazilike, pol žlice origana, pol žlice majarona, 1 čajno žličko sladkorja.

Priprava: Na oljčnem olju prepražimo čebulo. Dodamo narezan paradižnik in kuhamo eno uro. Solimo, dodamo očiščen strt česen ter spsiramo. Kuhamo še eno uro, da se masa primerno zgosti. Dodamo začimbe: baziliko, origano, poper, majaron in sladkor. Še vroče napolnimo v majhne kozarčke.

Mezgo lahko uporabimo za preliv pri kuhanih testeninah in rižu ali kot dodatek k juham, prikuham in omakam.

Besedilo: Primož Kolman

Jupiter in Plejade

Tokrat se ozrimo zvečer proti vzhodu, kjer v tem času vzhaja ozvezdje Bik. Bik spada med zodiakalna ozvezdja, saj skozenj navidezno prehajajo Sonce, Luna in planeti. Prav zdaj se v Biku nahaja Jupiter, največji izmed planetov našega Osončja. Jupiter je peti planet po oddaljenosti od Sonca.

Skozi daljnogled je Jupiter videti kot majcena ploskvica, skozi teleskop pa že lahko opazimo nekaj podrobnosti, kot so pasovi in pege. Planet spremljajo štirje tako imenovani Galilejevi sateliti, imenovani po odkritelju, to so: Io, Evropa, Ganimed in Kalisto, od katerih je Io poleg Zemlje edino vulkansko dejavno telo v Osončju, Evropa pa je polna vode in kot taka resen kandidat za odkritje zunajzemeljskega življenja.

Plejade so ena najlepših zvezdnih kopic na nebu. Po Grški mitologiji naj bi šlo za sedem sester, od katerih jih šest vidimo s prostimi očmi v obliki majhnega vozička, ki pa ga ne smemo zamenjevati z ozvezdjem Mali voz. Plejade skozi daljnogled izgledajo naravnost fascinantno, saj daljnogled pokaže okoli 150 zvezd.

Ozvezdje Bik s Plejadami in Jupitrom je na nebu celo noč in se zaradi vrtenja Zemlje preko noči navidezno zavrti proti zahodu.

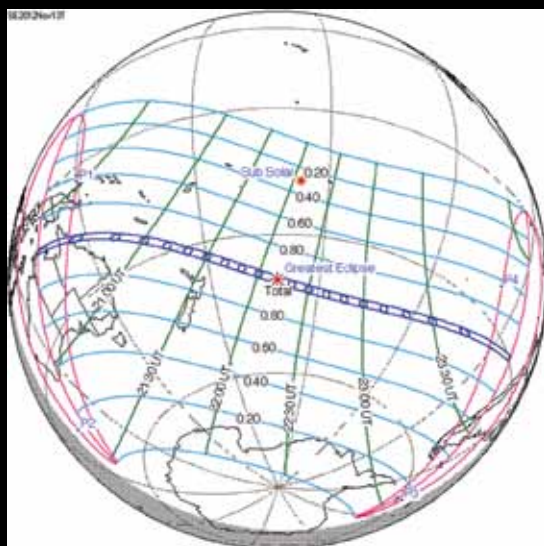

Skica prikazuje večerno nebo na vzhodu, kjer vzhaja ozvezdje Bik skupaj z Jupitrom in Plejadami. (P. K.)

Popolni Sončni mrk nad južnim Pacifikom

Popolni sončni mrk s 13. na 14. november bo viden v ozkem pasu, ki bo potekal od severovzhodne Avstralije čez južni Pacifik skoraj do obale Južne Amerike. Pri nas mrk ne bo viden. Popolni mrk bo v krajih z najboljšo vidljivostjo trajal cele štiri minute, saj bo le dan po tem Luna Zemlji najbližje, torej bo navidezno največja. Mrk bo iz naših krajev možno opazovati v živo le preko spletnih kamer.

28. novembra bo nastopil tudi lunin mrk, vendar bo takrat Luna potovala le skozi Zemljino plosenco. Pojav zato praktično ne bo opazen.

Potek popolnega sončnega mrka s 13. na 14. november nad Pacifikom. (Wikimedia Commons: <http://en.wikipedia.org/wiki/File:SE2012Nov13T.png>)

Slika je posneta z digitalnim fotoaparatom in teleobjektivom. Posnetek prikazuje razsuto zvezdno kopico Plejade. (P. K.)

Slika prikazuje Jupiter skupaj z njegovimi najsvetlejšimi štirimi sateliti, kot je videti v manjšem teleskopu. (Wikimedia Commons: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jupiter_et_satellites_20090822.jpg)

Prižiganje ognja z lokom

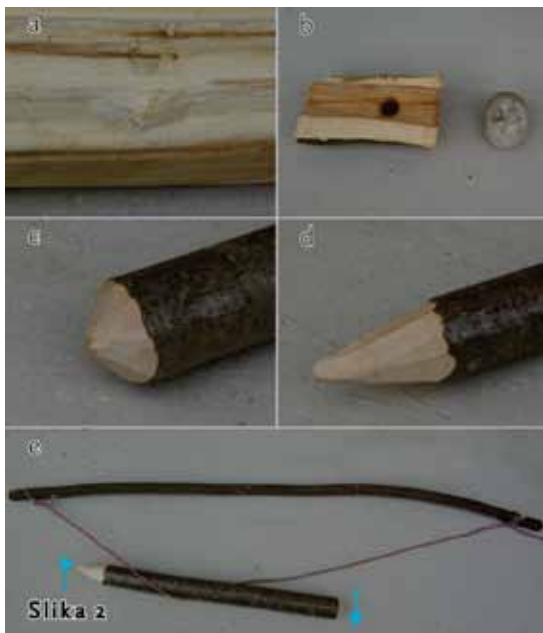
Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Kako prižgati ogenj brez vžigalic? Nič lažjega, treba je izbrati pravi material, malo povaditi tehniko prižiganja, imeti srečo z vremenom, pa še kaj. Seveda se je treba pripraviti tudi na razočaranje, saj le redkim uspe v prvem poskusu.

Na Sliki 1 vidimo material, ki je bil uporabljen pri pripravi članka. Potrebujemo podlogo, palico za vrtenje (vreteno), kos lesa ali kamen z vdolbino, ki služi kot držalo za pritiskanje vretena v podlogo in lok z vrvico za vrtenje vretena.

Podloga je običajno iz mehkejšega, suhega lesa. Na Sliki 1 vidimo smrekovo deščico, ožgani podlogi sta iz srobotna in bezga, v članku pa je uporabljena podloga iz lesa lipe. Tudi vrbov in kostanjev les sta zelo dobra izbira. Podloga naj bo debela okoli 1,5-2 cm in na spodnji strani dovolj ravna, da se lepo prilega na tla. S konico noža v podlogo blizu roba izrežemo vdolbino, ki služi za oporo vretenu med vrtenjem (Slika 2a).

Za vreteno uporabimo okrog 30 cm dolgo in 2,5-3 cm debelo suho palico (vrba, kostanj, leska). Če nimamo suhe palice, vreteno izdelamo iz kosa lesa (Slika 1, smreka, leska). Spodnji konec vretena (leskova palica na Sliki 2c) ošilimo pod topim kotom, da se približno prilega vdolbini na podlogi, zgornji konec vretena pa obrežemo bolj pod ostrim kotom (Slika 2d), da pri vrtenju povzroča čim manj trenja.

Zgornji konec vretena pri vrtenju vstavimo v vdolbino, ki smo jo naredili v kosu trdega lesa (držalu), ki ga uporabimo za pritiskanje vretena v podlogo. Ta vdolbina mora biti dovolj globoka, da vreteno med vrtenjem ne zdrsne in dovolj široka, da se zožani zgornji del vretena dotika s čim manjšo površino. Na Sliki 2b vidimo ožgano vdolbino na lesenem držalu. To ni nič neobičajnega, saj se ta del pogosto precej segreje. Pri pripravi članka sem za držalo uporabil kamen z vdolbino (Slika 2b), ki se pri uporabi skoraj nič ne segreje, pa še vdolbine in vretena ni treba popravljati zaradi obrabe.

Za lok uporabimo ne predebelo palico, dolgo približno toliko kot roka (Slika 2e). Na obeh koncih napravimo zarezo, zgoraj vrvico pritrdimo z zanko, spodaj pa privežemo z napenjalnim vozlom (vrznim ali podobnim). Sintetična vrvica je boljša od konopljene, ker se manj obrablja pri trenju. Vrvico ovijemo okoli vretena, kot vidimo na Sliki 2e.

Zdaj lahko pričnemo z vrtenjem (Slika 3). Najboljši položaj je kleče na enem kolenu, z drugo nogo pa pritisnemo podlogo ob tla (čim bližje točki vrtenja). Vrvico ovijemo okoli vretena, držalo postavimo na zožani zgornji del vretena in pritisnemo spodnji del vretena v vdolbino na podlogi. Pritiskamo navpično, roko z držalom prislonimo ob nogo. Z enakomernimi gibi pričnemo vrteti vreteno, izkoristimo celo dolžino loka. Če smo pravilno ovili vrvico okoli vretena, s pritiskom palca na vrvico zagotovimo, da se vrvica ne drgne sama ob sebe na mestu, kjer je ovita okoli vretena. Tako je obraba vrvice manjša, zato se kasneje strga. Verjetno bo treba dolžino vrvice na loku nekajkrat popraviti, tako da vrtenje ni pretežko, hkrati pa vrvica na vretenu ne drsi. Če je palica v loku preveč elastična, je to težko doseči. Leskova palica je čisto v redu, na sliki pa je, če se prav spomnim, palica iz krhlike (popolnoma slučajno). Je pa pametno izbrati čim lažjo palico, pri vrtenju se pozna vsak gram teže.

Če vrtimo prav, se čez nekaj časa začne kaditi in zaradi trenja nastane droben, zažgan prah (Slika 4a). To je znak, da smo izbrali pravi material. Zdaj izrežemo še zarezo, ki sega približno do sredine vdolbine v podlogi in mora biti spodaj nekoliko širša, da se v njej nabere dovolj materiala, ki nastane pri trenju (Slika 4b). Tudi dostop zraka mora biti zagotovljen. Hkrati pa zareza ne sme biti preširoka, ker sicer vreteno pri vrtenju zdrsnemo iz vdolbine.

Ko je zareza narejena, nadaljujemo z vrtenjem. (Slika 5a) Podlogo postavimo na suh karton (suh lubje ali kaj podobnega), da lahko kasneje brez težav tleče netivo prenesemo na gnezdo. Ni treba zelo hiteti, vmes lahko tudi na kratko počivamo, le podlaga se ne sme premikati. Hitrost vrtenja in jakost pritiska prilagodimo tako, da nastaja temno rjav prah. Če so

delci preveliki, svetlo rjavi in se sprijemajo v grudice, vrtimo prepočasi in premalo pritisnemo, če pa je droben prah črne barve, vrtimo prehitro in pritisnemo preveč. Ko se v zarezi nabere toliko materiala, da je zareza skoraj zapolnjena (Slika 5b), nastopi zaključna faza vrtenja. Hitrost vrtenja in pritisk pojačamo in ko se začne močno kaditi, vztrajamo še kar nekaj časa. Ko odmaknemo vreteno, vidimo, da se iz materiala v zarezi kadi. Previdno odstranimo podlogo in počakamo, da se netivo na zraku malo razžari (Slika 6). Pomoč rahlega vetra je dobrodošla, pihati pa je treba previdno. Lahko se zgodi, da vse skupaj odpihnemo, poleg tega pa je sapa vlažna in naredimo več škode kot koristi. Tleče netivo previdno prenesemo v gnezdo (Slika 7a,b), ki smo ga prej pripravili iz zelo suhega materiala. Pomembno je, da je gnezdo dovolj in da netiva v gnezdu ne stisnemo preveč, da ne zmanjka zraka. Če ne zagori samo, si pomagamo z rahlim pihanjem in gnezdo zagori (Slika 7c,d).

Če smo pozabili pripraviti dračje in drva (lastne izkušnje), postopek ponovimo od začetka.

Vprašanja in predloge lahko pošljete na mail tomsterg58@gmail.com.

Taborniški pozdrav

Besedilo: Čajka

Vsako leto se taborniški organizaciji pridružijo novi člani in pričnejo odkrivati čare taborništva. A še preden uspejo z obema rokama pobrskati po taborniški skrinji, polni tabornikom lastnih šeg in navad, se srečajo s prej nepoznanim načinom pozdravljanja med taborniki. Zakaj sploh gre?

Četudi brez rutke, bosta dva, ki se bosta pozdravila s troprstnim taborniškim zna kom, zagotovo vedela, da sta del svetovnega taborniškega in gozdovniškega gibanja. Znak, ki pomeni, da si tabornik, je izbral Robert Baden-Powell in o njem pisal v prvem priročniku, prirejenem za poučevanje mladine "Scouting for boys - a handbook for instruction in good citizenship" iz leta 1908.

Znak je v tesni povezavi s taborniško zaprisego, ki čaka nove tabornike na decembrskih čajankah. Takrat bodo taborniki, ki so pripravljene na prejem rutic, dvignili desne roke z dlanmi navzven, palci pa bodo pridržali mezince. Vsak od treh prstov, ki bodo ostali iztegnjeni, stoji za enim od treh delov taborniške zaprisege, ki se jo ponavlja za načelnikom rodu:

**Pri svoji časti obljubljam,
da bom zvest domovini,
da bom sprejel Duhovno resničnost, jo razvijal
in živel v skladu s taborniškimi zakoni.**

Da bomo pripravljene izreči prisego, moramo torej poznati 12 taborniških zakonov. V njih so zajete dobre lastnosti vsakega tabornika: zanesljivost, zvestoba, prijaznost, pripravljenost pomagati, disciplina, vedrost, pogum, plemenitost, spoštljivost, vedoželjnost, varčnost in zdrav življenjski slog.

Tisti, ki se spoznate na abecedo gluhih, veste, da je taborniški znak takšen, kakršna je v njej črka "W". Zakaj pa ravno palec pridržuje mezinec, ste se verjetno vprašali? To predstavlja načelo, ki se ga držimo taborniki, da morajo močnejši (palec) ščititi šibkejše (mezinec). Ko se skleneta palec in mezinec, to predstavlja povezanost vseh svetovnih tabornikov.

Taborniški zakoni:

1. Tabornik je zanesljiv.
2. Tabornik je zvest.
3. Tabornik je prijazen.
4. Tabornik je pripravljen pomagati.
5. Tabornik je discipliniran.
6. Tabornik je veder.
7. Tabornik je pogumen.
8. Tabornik je plemenit.
9. Tabornik je spoštljiv.
10. Tabornik je vedoželjen.
11. Tabornik je varčen.
12. Tabornik živi zdravo.

Ko srečaš drugega tabornika, ga tako lahko pozdraviš s taborniškimi pozdravom. Že opisani znak se v manj uradnih priložnostih dvigne na višino ramen, roka je postavljena v kopolcu pravokotno. Ko tabornik uporabi taborniški znak, je pravilo, da ostali za njim gesto ponovijo in v tišini prisluhnejo. Za vse, ki se nameravate udeležiti kakšnega večjega taborniškega srečanja, je tovrsten pozdrav stalnica. Obenem mu lahko sledi rokovanje s prosto roko, torej z levico.

Polni pozdrav, ki pa ni več toliko v uporabi, je pozdrav, kjer se konice prstov po vojaško dotikajo čela. Robert Baden-Powell je bil namreč vojak britanske armade. Da pa ne pozabimo nanj, izrečemo pri taborniškem pol-pozdravu še "Bi-pi", kar pomeni ali očeta skavtstva lorda Baden-Powella ali taborniški moto Be prepared, torej Bodi pripravljen.

Polni pozdrav lahko uporabimo le v najbolj formalnih priložnostih, ko imamo oblečen popolni taborniški kroj, npr. ob dvigu zastave, ko prejmemo priznanje ali ko želimo še posebej izkazati spoštovanje svojemu vodniku ali so-taborniku. Pa naj bo to čim večkrat. Palci, vi pa pazite na mezinčke.

Več soodločanja mladih

**Predlog
programa
za mlade
v ZTS**

PROGRAM
ZA MLADI V ZTS

Komisija za program za mlade v ZTS je na oktobrskem Tabolatoriju predstavila predlog prenovljenega program za mlade. Po prenovah posameznih dokumentov in veččin v zadnjih letih je to dokument, ki poskuša vse skupaj povezati v smiselno celoto. Program za mlade bo nadomestil Osnovni program, ki je nastal v devetdesetih letih, in prinaša nekaj temeljnih sprememb, ki naj bi odražale potrebe sodobne družbe in mladih. Predlog je prejel tako pozitivne odzive kot mnoge pomisleke - kot vsaka sprememba potrebuje svoj čas, najprej pa dobro informiranost o sami vsebini. Dokument si lahko zainteresirani bralci podrobno preberejo sami (obrnejo naj se na Komisijo ali Pisarno), v reviji pa kot iztočnico za premislek, razpravo in razumevanje ponujamo razlago bistvenih elementov predlaganega programa za mlade ter nekaj mnenj tistih, ki so se s predlogom že seznanili.

Prevzemanje odgovornosti za lastni razvoj

Besedilo: Tadej Pugelj - Puggy

Novi predlog programa za mlade v ZTS postavlja člane in program zanje v središče dogajanja v organizaciji: program za mlade vpliva na vse, kar počnemo, in vse, kar počnemo, vpliva na program za mlade. Pri tem so akterji tako člani, vodniki, vodstva rodov in organizacije ter družba, v kateri mladi in organizacija delujejo.

Kakšne mlade želimo "vzgojiti"?

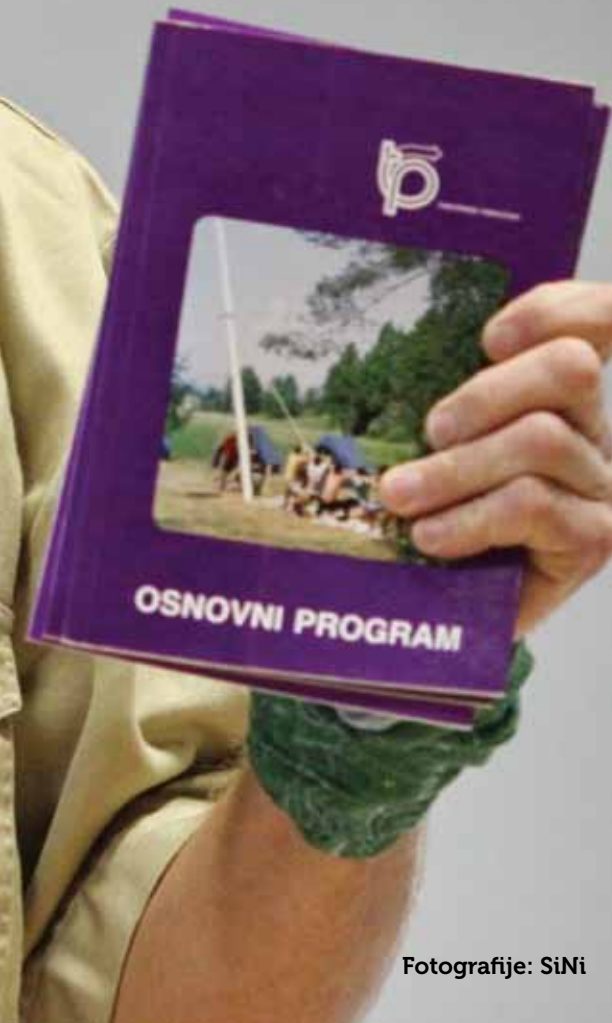
Razlogi za zgoraj opredeljeno razumevanje programa so predvsem angažiranost mladih in prevzemanje odgovornosti za lastni razvoj, doseganje poslanstva taborništva in prispevek k razvoju družbe, v kateri živimo. To ni nekaj novega, boste rekli, saj je bila angažiranost na prvem mestu tudi v preteklosti. Pa vendar se je v družbi marsikaj spremenilo in aktivacija mladih, da sooblikujejo svet, ne pa samo živijo v njem, je v današnji družbi pomembna kot nikoli prej.

Preko priložnosti, da vsi skupaj sooblikujemo vsebino dejavnosti, lahko vzgajamo mlade, ki bodo verjeli, da je to mogoče. "Smo tista organizacija, ki rešuje probleme mladih Slovenije in Evrope," je bilo mnenje ene od udeleženk Tabolatorija, kjer je bil predlog javno predstavljen. Mlade moramo premakniti iz pasivnosti. Pokazati jim moramo, da so v osebnem napredovanju priložnosti za ustvarjanje življenja po lastni predstavi.

Kako naj taborništvo vzgaja takšne mlade?

Sistem osebnega napredovanja je najpomembnejši del programa za mlade, saj ponuja mladim možnost, da so zavestno in aktivno vključeni v lasten razvoj. V tem se pomembno razlikujeta novi predlog in stari Osnovni program: predlog "Programa za mlade v ZTS" namreč program obravnava kot dinamičen organizem, ki skuša odgovoriti na potrebe mladih, hkrati pa izpolnjevati vzgojno poslanstvo taborništva.

Stari "Osnovni program" kot osnovni programski dokument točno opredeljuje znanja in dejavnosti na

določenih vsebinskih področjih. V novem predlogu osebnega napredovanja ni predpisanih vsebin, pač pa obvezne, izbirne in interesne dejavnosti, preko katerih mladi v polnosti razvijajo svoje potenciale. S tem smo se skušali izogniti nevarnosti opredeljevanja vsebin, ki ne odgovarjajo na potrebe različnih mladih, ki so vključeni v organizacijo, ki bi zaradi družbenega napredka hitro zastarale ali bile neaktualne glede na okolje, v katerem se program izvaja. Hkrati s tem želimo poudariti posameznikovo rast in željo po samoaktualizaciji in ne zgolj nabiranja znanja (kot se večinoma dogaja v šoli).

Kakšne so prednosti takega programa?

Poleg že omenjene aktivne vloge mladih je pomembna prednost možnost napredovanja vseh članov in njihova vključenost ne glede na predhodno znanje ali različne ovire (npr. gibalno ovirani mladi). Na program vplivajo tudi zmožnosti vodnika (npr. če je dober v orientaciji, bo preko teh dejavnosti lažje dosegal napredek članov). Program je možno prilagoditi značilnostim okolja, v katerem rodovi delujejo (npr. mesto ali vas, gore ali morje). Predlog preizkušenej ima pozitivne učinke tudi na vključevanje v različnih obdobjih, saj za napredovanje ne pogojuje predhodno pridobljenega znanja (ki ga novi člani "za nazaj" pridobijo skozi sodelovanje na dejavnostih).

In kje so strahovi, dvomi?

Na Tabolatoriju je bilo občutiti strah, da vodnik ne bo zmožel te samostojnosti; da vodnik lažje izvaja program, če je "predpisan". Na drugi strani so vsi izkušenejši vodniki prisegali na "svobodo". Torej je treba vodniku ponuditi vso podporo, od pripravnštva, dobrega tečaja in stalne podpore, ki jo zagotavljajo načelnik (družine ali rodu) in svet vodnikov (izkušenejši

pomagajo začetnikom). Udeleženci so pogrešali tudi osnovna (predpisana) taborniška znanja, ki jih mora znati vsak tabornik. Novi predlog preizkušenej kot kriterij za osvojitve predpostavlja aktivnost člana, v aktivnosti pa se skrivajo tudi vsebine in znanja.

Vodova srečanja, izleti, bivanje v naravi, udeležba na mnogoboju so le dejavnosti, za katere potrebujemo vsebine in pri katerih je potrebno znanje. To pa lahko pridobimo tako v družini, šoli, od prijateljev, iz drugih dejavnosti, medijev itd. Nenazadnje tudi osvajanje taborniških večšin zahteva znanje in spretnosti. Znanja je dovolj, le preverjamo ga ne na takšen način kot v šoli.

V želji celovitega razumevanja predloga programa za mlade v ZTS bo v prihodnjih mesecih pripravljenih še več različnih predstavitev. Komisija za program za mlade predvideva, da bo na podlagi mnenj do poletja 2013 pripravila predlog, ki ga bo možno začeti pilotno izvajati jeseni 2013.

Komentarje, vprašanja in ideje pošljite na zts@guest.arnes.si (Program za mlade).

Mnenja o predlogu programa za mlade

Zbral: Miha Bejek

Emil Mumel, RZR Zreče:

Po dolgih razpravah je to sedaj nekaj, kar ponuja vodnikom in načelnikom nov pristop k delu. Združuje skavtsko-taborniške metode z novimi potrebami mladih.

Pri pripravi letnega načrta program ponuja članom stalne dejavnosti, izbirne dejavnosti in interesne dejavnosti. S tem so vodniki in načelniki lahko ustvarjalni, si sami oblikujejo smernice letnega plana in zraven vključujejo svoje člane. Člani lahko z aktivno participacijo pomagajo vodniku oblikovati program, ki bo članom pisan na kožo. Uvajajo se nove stopnje znanja in zahteve za njih, s čimer nismo več ukalupljeni, ampak lahko aktivno izbiramo program. To je program za mlade 21. stoletja in je prvi korak k nadaljnjemu delu in pripravi konkretnih priročnikov za vodnike, ki bodo izhajali iz smernic in usmeritev, zapisanih v Programu za mlade v ZTS.

Anja Novljan, RPK Ljubljana:

Predlog programa za mlade ni povsem napačen. Opredeljuje vrednote, h katerim stremimo, in jih postavlja v ospredje tudi z aktivnostmi. Vodniki pri svojem delu naj ne bi bili tako omejeni

z zahtevami, kot so v Osnovnem programu. Program naj bi bil s sistemom veščin bolj usmerjen na posameznikov razvoj in njegove zmožnosti.

Pa vendar, predlog programa ne vsebuje zahtev o vsebini programa. Kje so zahteve minimalnega znanja? Na vodniških tečajih se že zdaj soočamo s tem, da moramo tečajnike učiti, kar bi že morali znati. Ali bo kdaj predpisana kakšna vsebina za posamezno preizkušnjo? Govori se o podpornih vsebinah, vendar bi o njih morali razpravljati vzporedno z razpravo o predlogu programa za mlade, do te točke pa le malokrat pridemo (tudi na Tabolatoriju je za to zmanjkalo časa). Kako se bodo v tem znašli neizkušeni vodniki? Nekaj dvomov pa se mi poraja tudi ob predvidenih aktivnostih v obliki Sveta družine. Kakšen doprinos lahko pričakujemo od MČ-jev, da jih vključimo k oblikovanju letnega načrta družine? Lahko MČ-je aktivne participacije učimo tudi kako drugače?

Vesna Istenič, RS Logatec:

Program za mlade našim članom daje veliko svobode pri izbiri aktivnosti (precej več). MČ-ji tako čisto sami izbirajo večšine in naj bi tudi sami skrbeli, da jih bodo opravili, vodniki pa imajo povsem proste roke pri vsebinah vodovih srečanj. Ob tem se mi poraja vprašanje, ali bodo naši vodniki pri svojih 15 letih (ko večinoma prevzamejo to vlogo) znali sestaviti letni načrt? Kaj bo osnova njihovega dela? Pretekle izkušnje, osebne preference? Pri njihovem delu naj bi jim veliko bolj pomagali načelniki rodov ali družin. Pa so načelniki družin in rodov res vsi tako izkušeni, da bodo vodnikom lahko podali roke in jim nudili ustrezno podporo?

Vsekakor bo Program za mlade v našo organizacijo vpeljal nov način dela, ki bo od nas zahteval najprej kar precej privajanja, učenja in prilagajanja. Tak, kot je, ni slab, v njem pa vidim tudi še prostor za izboljšave. Osebo si recimo želim, da bi v njem našla kakšno konkretno zahtevo, recimo, da mora tabornik znati postaviti bivač in zavezati

nekaj vozlov, ne le posredne (da se mora udeležiti mnogoboja). Moje mnenje je namreč, da moramo imeti taborniki nekaj skupnih izhodišč. Svoboda izbire aktivnosti za srečanja se mi zdi vsekakor dobrodošla. Ampak v taki meri?

Helena Harej, RMB Ajdovščina:

Prenova programa za mlade v ZTS, ki gre v smeri zagotavljanja večje avtonomnosti in neodvisnosti mladih, je nujna in

ključna za razvoj mladinske organizacije kot je naša. Nov program mlade spodbuja k razmišljanju, participaciji, samoodločanju ter prevzemanju odgovornosti zase in za svoja dejanja, kar so ključne kompetence, ki jih mlad človek potrebuje, ko vstopa v svet odraslosti, ko vstopa na trg dela in se zaposluje. Zveza tabornikov Slovenije razvija mlade v odgovorne in avtonomne državljane, osebno zrele ljudi, ki so pripravljene prispevati k razvoju družbe in so aktivni državljani. Ne delajmo še mi iz njih ovc, kot to dela družba (vlada, starši, šolski sistem); vzgajajmo jih v razmišljujoče, zrele, odgovorne osebnosti, da bodo znali podajati svoja mnenja in da se bodo borili za svoje pravice, opravljali svoje dolžnosti in v skladu s taborniškimi vrednotami sooblikovali družbo.

Razpis za mednarodno rutico

Na spletni strani www.rutka.net je objavljen razpis za oblikovanje mednarodne rutice. Prijavite svoje ideje in nam pomagajte oblikovati mednarodno rutico. Vsa dodatna vprašanja in predloge nam pošljite na mednarodna.rutka@gmail.com. **Rok prijave je 20. november 2012**, zato pohitite!

Priprave na WSC in WSYP 2014

V sklopu priprav na organizacijo Svetovne skavtske konference (WSC) in Svetovnega skavtskega foruma mladih (WSYP) 2014 je bil na II. seji IO ZTS imenovan odbor za pripravo konference in foruma v sestavi Tadej Beočanin (vodja odbora), Nina Kušar, Emil Mumel, Tadeja Kapun, Matija Lipar, Jaka Fortuna, Miroslav Vičič, Miha Maček in Andrej Lozar.

V prihodnjih dneh se bo v razširjeno organizacijsko ekipo povabilo posameznike, ki bodo prevzeli posamezne naloge, povezane z obema dogodkoma.

Napovedani visoki obiski

Po prvem kontrolnem obisku je za december 2012 napovedal obisk generalni sekretar WOSM Luc Panissod v spremstvu regionalnega direktorja Davida Mackea in dveh članov svetovne pisarne. Namen obiska je podpora ZTS pri pridobivanju državne podpore za oba dogodka in vidnosti ZTS v javnosti kot članice svetovne skavtske družine, ki šteje 31 milijonov članov.

Z istim namenom je napovedal obisk v pomladnih mesecih predsednik svetovne skavtske fundacije Lars Kolind. Kolind je pripravljen pomagati pri prepričevanju gospodarstvenikov in odločevalcev, da je vlaganje v taborniško gibanje v Sloveniji potrebno in koristno.

Oktober 2013 bomo gostili tudi letno srečanje Evropske skavtske fundacije, ki podpira različne male projekte v evropskem prostoru. To bo enkratna priložnost za predstavitev slovenskih predlogov projektov.

ZVEZA TABORNIKOV SLOVENIJE
NACIONALNA SKAVTSKA ORGANIZACIJA

ZTS vabi k sodelovanju

V letu 2013 bo Komisija za program za mlade ZTS na državnem nivoju organizirala 60. Državni mnogoboj za vse kategorije (14.-16. 6. 2013) in 53. Republiško orientacijsko tekmovanje (27.-29. 9. 2013).

Zaradi organizacijskih omejitev komisije (nepoznavanje lokalnega okolja, omejeni človeški viri) in priložnosti, ki jih ponuja so-organizacija akcije (vzgojni vidik, promocija v lokalnem okolju), vabimo taborniške rodove, občinske in območne organizacije, da pri izvedbi sodelujejo. **Rok za prijave je 18. november 2012**. Za dodatne informacije ali pomoč pri oblikovanju vloge se obrnite na pisarno ZTS (zts@guest.arnes.si).

Kompleti priročnikov

Rodovi, ki še niste prejeli kompleta prenovljenih taborniških priročnikov (Vozli in pionirski objekti, V naravo, Naredimo taborniški projekt in Pomagajmo ohraniti svet) in kompleta priročnikov MGS, ju lahko prevzamete v pisarni ZTS.

Vaše predloge in pripombe nam pošljite na io.zts@rutka.net.

Stari taborniki

Besedilo: Boris Mrak

V letošnjem septembru smo se nekateri starejši taborniki (tako po letih kot po stažu) srečali v Bohinju in pomodrovali o tem, kako v delo organizacije ponovno pritegniti nekdanje člane organizacije, ki so svojo mladost preživeli v taborniških vrstah in ohranili prijeten spomin na prijetna doživetja skupaj z vrstniki. Je že tako, da tako srečanje ni bilo prvo in tudi poskus aktiviranja starejših simpatizerjev naše organizacije ni prvi. Več ali manj se na teh srečanjih srečujemo eni in isti: nekateri po uradni dolžnosti, drugi zaradi podpore taki iniciativi, vsake toliko pa se med nami pojavi še kak tabornik, ki se ga spomnimo izpred let.

In kaj smo s takimi srečanji in pobudami dosegli do sedaj? To je vprašanje, ki me spremlja vse od našega srečanja v Bohinju. Priznam, da ta srečanja do sedaj niso prinesla več kot to, da smo se na srečanjih spominjali veselih skupnih doživetij, obujali spomine na naša mlada leta in prijetno preživeli dan v druženju z vrstniki. Kaj več kot to pa nam do sedaj še ni uspelo. Vsi, ki se srečujemo, na tak ali drugačen način še vedno pomagamo taborniški organizaciji in stika z organizacijo nismo povsem opustili. Seveda pa to za nadaljnji razvoj in izboljšanje položaja organizacije ni dovolj. Vse aktivnosti posameznikov v družbi temeljijo na dveh osnovah: **"Na interesu in zaupanju!"**. In tako se pač vsi odločamo (če si priznamo ali ne). Mislim, da se o tem sploh še nismo pogovarjali. Očitno je, da naša organizacija za starejše nekako ni - zanimiva. Kdorkoli dela ali bi delal pri nas, ne more računati na to, da se bo našel na prvih straneh medijev, ne bo v soju žarometov, ne bo imel od dela v organizaciji materialnih koristi, ne bo dobil zaposlitve, ne bo pridobil pri poklicni uveljavitvi v družbi itn., bo pa imel osebno zadovoljstvo, da je naredil nekaj dobrega za mlade v svojem okolju. Organizacija v družbi nekako ni

uveljavljena in ji pomembni odločevalci v naši družbi ne pripisujejo prav velikega pomena - deklarativno da, v praksi pa so zadeve malo drugačne. Vedeti moramo tudi to, da smo taborniki del civilne družbe, ki je v tem trenutku izjemno pasivna v odzivih na trenutno dogajanje v družbi (kriza vrednot, ekonomska kriza, stiske posameznikov).

In kaj bi lahko ponudili starejšim članom? Družinska taborjenja kot ena od možnosti za ponovno aktiviranje starejših vsekakor ne bodo dovolj. Morda bi bilo smiselno opraviti anketo med nekdanjimi člani in poskušati ugotoviti, kaj bi lahko bil interes posameznikov, da bi se ponovno tesneje povezali z organizacijo. Obstajajo osnovni razlogi za prostovoljno delo posameznikov v nepridobitnih organizacijah (nesebični, osebni in menjalni razlogi). In kateri od teh razlogov je za delo starejših v taborniški organizaciji najpomembnejši? Na to bo morala organizacija najti odgovor sama in to dognanje potem seveda uveljaviti tudi v praksi. Vendar moramo pozornost posvetiti tudi vprašanju, ali smo kot organizacija vredni zaupanja v očeh starejših (in ne samo na deklarativni ravni).

Ne glede na vse pomisleke, ki jih imamo, bo v prihodnje treba potegniti nekaj odločilnih potez in organizacijo reformirati. To pa ne pomeni, da bi spreminjali osnove, na katerih temelji organizacija.

Izzivi taborniškega izobraževanja

Besedilo: Domen Uršič, načelnik za vzgojo in izobraževanje ter delo z odraslimi v ZTS

Živimo v času, ko nas vsepovsod obkrožajo strahovi in negotova prihodnost. A vsak, ki je le kdaj okusil taborništvo v vsej svoji vzgojno-izobraževalni komponenti, ve, da strahovi tu izginejo. Delo v vodu in narava s svojimi skrivnostmi že od vsega začetka ponujata varno okolje za eksperimentiranje.

A nekeje vmes je taborništvo "pozabilo" na svoje poslanstvo in se je začelo spogledovati s kabineti, kjer pa nekatere stvari razumejo drugače. A na srečo le na papirju. Prav zato je bil na Tabolatoriju čas, da se odpre debato o smernicah razvoja usposabljanj. Izkazalo se je namreč, da določeni programi, ki so bili pred leti potrjeni s strani zdajšnjega Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, ne odražajo več realnega stanja in potreb organizacije.

S Tabolatorija

Kje so najšibkejše točke, ki so se izkazale v preteklih letih? Taborniško znanje vodnikov, ki so tisti prvi,

ki skrbijo za naše najmlajše, ni zadostno. O vzrokih za to bi se dalo na dolgo in široko razpredati. Prav zato so posamezni vodniški tečajji, ki so bili izvedeni po območjih, prilagodili svoj program temu, da se tečajnike uči vozlov, postavljanja ognjev, signalizacije in drugih znanj, ki smo jih taborniki vzeli za svoje. A kaj kmalu naletimo na prepreko, kaj sploh je taborniško znanje in na kakšen način ga bomo posodabljali. Kartografranje je nekaj, s čimer se spopadamo na vseh tekmovanjih, a sodobne tehnologije s svojimi digitalnimi pripomočki so nas postavile pred dejstvo, da si je treba na novo postaviti vprašanje, kaj in kako označuje taborništvo in tabornike.

Foto: SiNi

Na srečo pa so tudi taki posamezniki, ne nujno vodniki, ki so svoje znanje ves čas izpopolnjevali na specialističnih tečajih pionirstva in bivanja v naravi, orientacije in topografije, poznavanja rastlin in živali ter nenazadnje lokostrelskem tečaju. Vse to že kaže posamezne rezultate predvsem v rodovih, ki ljudi s takim znanjem imajo in zanj navdušujejo mlajše.

Na drugi strani ugotavljamo pomanjkanje v kadrovske sestavi na vseh področjih, če začnemo z vodniki. Predvsem v zadnjih letih, ko taborništvo postaja vedno bolj aktualno, malo zaradi promocije, malo pa tudi zaradi dostopnosti in večjega prepoznavanja kompetenc, ki jih naši člani razvijejo, s strani staršev. Že v rodovih se soočamo z maloštevilnim vodstvom, kar se odraža na vseh nivojih prek območij in usposabljanj do delovanja na zvezni ravni. Vse to je pogojeno z zelo različnimi vzroki, ki pa so specifični za vsak rod posebej. Prav zato bi bilo treba okrepiti delovanje na območni ravni, kjer bi rodovi dobili oporo pri dolgoročnem načrtovanju razvoja in dela z mladimi.

Tečaj za vodje

A ne smemo biti preveč črnogledi. V zadnjih dveh letih smo na tečajih za vodje opazili velik premik v razmišljanju tečajnikov. Vse več se jih namreč zaveda pomembnosti dobrega vodenja in dela v rodu. Prav letošnje leto je s poskusnim uvajanjem novega koncepta v woodbadge tečaj, potrdilo domneve, da so mladi aktivni, če se jim le da priložnost. In taborništvo ne sme pozabiti svojega osnovnega poslanstva, da ponuja priložnost vsem, da razvijejo svoje potencialne, na katerem koli področju. Kajti taborništvo je način življenja in kdor ga izkusi, gleda na ta svet malo drugače. Tabolatorij je osvetlil nekatere izzive, pred katerimi se nahajamo, in nove poti, ki jih moramo najti.

Eno od njih je odprl že strokovni sodelavec Jordan Bajraktarov iz evropske pisarne WOSM, ki je letošnje leto nudil pomoč in podporo pri izvedbi tečaja za vodje ter se je tudi udeležil posveta (vrednotenja), ki je prejšnji mesec potekalo na Dolenjskem. Postavil je ogledalo, ki nam je osvetlilo nekatere poglede. Začudil se je namreč nad dejstvom, da se taborništvo v Sloveniji preveč zapira vase in si ne upa opozoriti javnosti na pomembnost, ki jo v tej družbi predstavlja. Vzgaja in usposablja mlade za življenje, za aktivno življenje s kritično mislijo. Ljudi, ki se upajo postaviti zase in

ki se zavedajo svoje vloge v družbi in tega, kako bi družba morala delovati. To je razmislek, ki ga velja razvijati in se o njem pogovarjati s člani. Taborniki pri 16 letih znajo organizirati večdnevni dogodek/izobraževanje za dvajset nepolnoletnih mladih ali po domače - dvodnevni bivak. Naučimo se ljudem povedati, kaj delamo.

Komisija KVIDO

To je bil tudi eden od poudarkov prvega sestanka komisije za vzgojo in izobraževanje ter delo z odraslimi v Zvezi tabornikov Slovenije. Na njem smo osvetlili aktualne izzive, ki nas čakajo. Prvega smo že premagali. Sodelovanje med različnimi usposabljanji v zvezi je treba okrepiti. S tem se strinjamo vsi in to je dober začetek. Prav tako je na posameznih področjih čutiti pomanjkanje mentorjev in strokovne literature zanje. Poenotiti bo treba posamezna gradiva in opraviti več modulov za posamezna področja, eden od njih je že v pripravi - usposabljanje za mentorje na vodniških tečajih. Največja naloga pa je priprava novega programa za verifikacijo pri strokovnem svetu za šport na Ministrstvu za izobraževanje. S tem namenom je oblikovana projektna skupina.

Izzivov je dovolj. Prav zato si vzemite zvečer pet minut in razmislite, kaj ste se naučili skozi taborništvo in zakaj ste še vedno taborniki? Ne škodi pogledati od daleč in ne bojte se pristopiti, če vidite, da s svojim znanjem in izkušnjami lahko pomagate rodu, območju, tečajem, zvezi.

Za konec pa le še to. Kdor še ni dobil potrdila o opravljenih usposabljanjih, naj prosim kontaktira komisijo, ki se bo potrudila, da se vse stvari uredijo čim prej.

Po pameti, tisti samosvoji.

Imenovan odbor za organizacijo konference in foruma

Besedilo in fotografija: Lucija Rojko

IO ZTS je pretekli mesec imenoval Odbor za organizacijo Svetovne skavtske konference (WSC) in Svetovnega skavtskega foruma mladih (WSYF) 2014. Prvi celodnevni sestanek odbora je bil izveden 13. oktobra.

Na sestanku smo se pogovarjali o dosedanjih dogovorih in narejenem delu ter o sami ideji projekta WSC in WSYF. Za naprej smo naredili analizo priložnosti in tveganj, strukturirali smo naloge, ki jih bo zahteval projekt, in nadaljevali s projektno organizacijo. Naredili smo tudi seznam nalog in dogodkov, ki bodo še potrebovali prostovoljce. Veliko smo govorili tudi o tem, na kakšen način izkoristiti prihajajoči dogodek, da bomo kot organizacija (ZTS) iz njega iztisnili čim več za svojo nadaljnjo rast in razvoj. Naslednji sestanek bo potekal v novembru.

Člani odbora so:

- Tadej Beočanin (vodja odbora),
- Nina Kušar (direktorica Forum mladih - Rogla),
- Emil Mumel (logistika za Forum mladih - Rogla),

- Tadeja Kapun (program Forum mladih - Rogla),
- Matija Lipar (direktor WSC - Ljubljana),
- Jaka Fortuna (logistika WSC - Ljubljana),
- Miroslav Vičič (finance),
- Miha Maček (direktor komunikacij),
- Andrej Lozar (izvršni direktor).

Svetovni skavtski forum mladih

Besedilo: Lucija Rojko

Svetovni skavtski forum mladih (WSYF) je eden najpomembnejših dogodkov Svetovne skavtske organizacije (WOSM). Daje možnost izražanja mnenj in pogledov mladim članom WOSM, ki zastopajo ostale mlade po celem svetu.

Izvolitev "youth advisorjev" na 11. WSYF.
Foto: World Scout Bureau Inc.

Skrozi pripravo prispevkov in priporočil Svetovni skavtski konferenci in Svetovnemu skavtskemu komiteju udeleženci foruma razvijajo veščine, potrebne za opolnomočenje mladih, in so preko tega del odločanja in določanja smernic WOSM. Vsaka nacionalna skavtska organizacija je povabljena, da pošlje delegacijo na WSYF. Delegati foruma morajo biti stari med 18 in 26 let.

Svetovni skavtski forum vodijo t. i. "youth advisorji", ki so izvršilno telo foruma. Na vsakem forumu se izvoli šest članov, katerih mandat traja tri leta. Trenutni youth advisorji (ki bodo vodili tudi WSYF 2014 na Rogli) so Sarah Rita Kattan (Libanon), Doina Postica (Moldavija), Felipe de Paulo (predsednik, Brazilija), Esben Holager (Danska), Muath Zmaili (Jordanija) in Vemund Ovesen (Norveška).

Skavtska akademija v Kanderstegu

Besedilo: Tamara Ivanjko in Helena Harej,
fotografije: Helena Harej

Med 26. in 29. oktobrom 2012 je v skavtskem centru Kandersteg v Švici potekala Skavtska akademija, ki jo organizira evropska regija WOSM v sodelovanju z WAGGS. Med več kot 60 udeleženci iz več kot 40 evropskih držav sva se akademije udeležili tudi dve predstavnici Zveze tabornikov Slovenije.

Mednarodni skavtski center Kandersteg, ustanovljen na pobudo Roberta Baden-Powella, je postavljen na idilični lokaciji v dolini reke Kander v objemu švicarskih alp. Letos je bil tudi prizorišče Skavtske akademije, na kateri so se zbrali skavti iz cele Evrope in si v štirih dneh izmenjali izkušnje in dobre prakse v zvezi z aktualnimi temami, ki pestijo posamezne organizacije iz različnih okolij in držav Evrope.

Na letošnji akademiji se je vsak dan pričel z meditacijo, ki jo je vodil budistični menih iz Kanderstega in nas tako popeljal v stanje pripravljenosti, ki smo ga potrebovali za dnevne aktivnosti. Čez dan so v obliki dopoldanskega in popoldanskega triurnega sklopa potekale različne delavnice o aktualnih vsebinah, kot so standardi in kvaliteta programa in izobraževanje v skavtskih organizacijah, vključevanje mladih v procese odločanja, sodelovanje z lokalnimi nevladnimi organizacijami, identiteta skavtstva, mentorstvo in druge, ki so pomembne za razvoj skavtskih organizacij in ohranjanje kvalitete njihovega delovanja. Razprave so potekale na način izmenjave izkušenj in dobrih praks. Ugotovili smo, da obstajajo velike raz-

like v razvitosti in napredku posameznih organizacij glede na okolje, iz katerega prihajajo. Pa vendar je vsak od udeležencev lahko odnesel domov košček sveta, primer kakšne dobre prakse, dobro izkušnjo in pridobil mnogo novih poznanstev, s katerimi bodo v svoji organizaciji lahko gradili nove projekte in jo s tem bogatili.

Pomembno je, da se podobnih mednarodnih treningov in drugih akcij redno udeležuje tudi Zveza tabornikov Slovenije in s tem aktivno prispeva k oblikovanju skavtskega evropskega prostora. Koristno se nama zdi, da se podobnih mednarodnih akcij udeležujejo predvsem aktivni mladi tako iz nacionalne kot tudi lokalne ravni, saj je izkušnja, ki jo prinesejo domov, pomembna za razvoj in napredek naše organizacije. Mladi dobijo širši pogled na probleme in dogajanje v organizaciji ter se lažje spopadejo z njimi v rodovih ali na nacionalni ravni. Ko aktivni mladi v svoje lokalno okolje prinesejo nabor dobrih praks iz drugih držav in jih poskušajo implementirati v svoj rod, bogatijo program in posledično osebno rastejo ter tako prispevajo k rasti celotne organizacije.

Mednarodna izkušnja iz domačega naslonjača

JOTA in JOTI sta dve mednarodni akciji, ki vsako leto potekata tretji vikend v oktobru in predstavljata čudovito mednarodno izkušnjo tudi tistim, ki se ne morejo odpraviti v tujino. Krapci že nekaj let poskušamo prepričati svoje člane, naj na njej sodelujejo, letos pa smo se odločili, da se zadeve lotimo nekoliko drugače.

Nismo bili ravno v svojih naslonjačih, vendar nas od njih ni ločilo veliko. Svojo bazo smo postavili sredi Barja - radioamatersko postajo in nekaj računalnikov za klepet preko interneta. Da pa smo si dan še bolj popestrili, smo se odpravili tudi na akciji prilagojen geocaching.

Preko radijske zveze smo navezali stik le z dvema državama, preko interneta pa smo klepetali s skavti iz 42 držav z vseh kontinentov. Sproti smo obe akciji

Foto: Anja Novljan

Foto: Rok Pandel

Foto: Rok Pandel

še dodatno spoznavali in ugotovili, da nam ponujata še ogromno možnosti sodelovanja, zato se je bomo naslednje leto spet udeležili.

Anja Novljan

Grajska orientacijska fešta

Foto: Matej Koren

Zmagovalci po kategorijah:

GG mlajši: Sovice 1, RMT Ljubljana
 GG starejši: Veseli polžki, RSV Ljubljana
 PP: Loške PP-jke, RSK Škofja Loka

itd. Po težki poti so si tekmovalci seveda zaslužili tople obroke, ki je bil kot iz srednjega veka - kos pečenega piščanca, ki so ga tekmovalci kot pravi srednjeveški ljudje pojedli z rokami in brez pribora.

Mia Zupančič

Grajska orientacijska fešta ali GROF je čisto novo, sveže tekmovanje, ki je letos potekalo 6. oktobra. Tema tekmovanja je srednjeveško življenje slavnih Celjskih grofov, potekalo pa je na pravem gradu, in sicer na Celjskem gradu.

Tekmovalci so si v petek postavili šotore v skrite koticke med grajskim obzidjem in se zapodili na raziskovanje celotnega gradu. Spoznali so Friderikov stolp, videli so potomko najstarejše znane trte na svetu, si ogledali razgledno ploščad in čudovit razgled na brezštevne lučke mesta Celje ter se lovili po mostovih, zidovih in strehah. Ko so vsi prispeli, se je lahko začel večerni program, in sicer tipični taborniški večer ob ognju, kitarah in razglašenem petju - pod zvezdami, skrit za srednjeveškimi zidovi. Ko so kitare izgubile svoj pravi zven, je prirejeni kino na zidu gradu predvajal animirani film o izgubljeni princesi.

Glavno dogajanje se je začelo zjutraj. Tekmovalci so opravljali različne naloge, povezane s srednjeveškimi cehi (tesarski ceh, zidarski ceh, pekovski ceh ...), lahko so se preizkusili v mečevanju z vitezi, v ajanju in v lokostrelstvu, ali pa se slikali kot srednjeveški prebivalci gradu. Opoldne so se začeli starti nezahtevne orientacije, ki je ekipe peljala na lažji orientacijski pohod po okolici Celja. Na vsaki KT je tekmovalce pričakalo eno srednjeveško mesto, v katerem so lahko za dodatne točke prodali svoje trgovske izdelke, ki so si jih prislužili na dopoldanskih delavnicah. Pred vstopom v vsako od mest pa so naleteli na težave, kot so razbojniki, ki so jim želeli ukrasti cekine, napad sovražnega viteza, visoka mostnina

Foto: Matej Koren

Mnenja tekmovalcev

Luka, Noski, RPK Ljubljana

Najbolj všeč mi je bil pečen piščanček, ko smo prišli nazaj na grad z orientacije. Tekmovanje se mi je zdelo zelo v redu, lokacija je super. Na orientaciji bi lahko bilo malo več hribov, da bi videli dodatne razgledne točke.

Neža, Krmpjrkči, RKV Postojna

Najbolj všeč so mi bile dopoldanske delavnice na gradu, najbolj sem uživala pri tisti, ko smo jedli pecivo, kjer smo ugotovili tudi večino sestavin. Najbolj si bom zapomnila zabavno orientacijo, ker nismo preveč hodili.

"Eurotrip" na Močnih ukanah

Foto: Tilen Mlinarič

Na 13. šaljivem orientacijskem tekmovanju Močne ukane, ki je 20. in 21. oktobra potekalo v in za OŠ Preska, se je približno 350 tabornikov podalo na popotovanje po Evropi.

V sobotnem dnevnem delu so v Pisi reševali poševni stolp, prepevali na Evroviziji, se udeležili veslaške regate

znamenitih angleških univerz Oxford in Cambridge, prečkali Blatno jezero, poskušali postaviti nov Eifflov stolp, se s kolesom vozili po nizozemskih ulicah, prenašali sol v nemških rudnikih soli ter preizkušali svoje spretnosti v ruskem cirkusu.

Ko so bili po okusni večerji (dunajski zrezki in krompirjeva solata ... mmm) želodčki polni in so zadnji sončni žarki izginili za obzorjem, so se ekipe podale na nočno orientacijo, med katero so tekmovalci preizkusili svoje orientacijske in druge taborniške spretnosti.

Naslednje jutro je sledila še razglasitev rezultatov in podelitev nagrad najboljšim, vsi pa že nestrpnost pričakujemo naslednje Močne ukane.

Barbara Rus

Zmagovalci po kategorijah:

GG: Drim Tim (RMT)

PP: Plapolajoče gljive (RPEJ)

RR+G: Dj gmh (RHV)

Vse rezultate si lahko ogledate na rodovi spletni strani www.rdr.rutka.net.

Scoutball turnir Šoštanj 2012

Sončno in toplo soboto 6. oktobra je 72 tabornikov in tabornic iz štirih rodov (RBS, RLG, RJZ, RPG) izkoristilo za merjenje moči v igri scoutball. Osem ekip v dveh kategorijah se je borilo za naziv najboljšega na prvem scoutball turnirju Rodu Pusti grad Šoštanj.

Vse ekipe so prikazale visoko stopnjo pripravljenosti ter borbenosti, najbolj izenačena sta bila prav finalna obračuna v obeh kategorijah, kjer sta si domači zasedbi priborili zasluženi zmagi (ekipa Najlepši v kategoriji GG in ekipa Šturbeki v kategoriji PP, RR in grče). Turnir je uspel v vseh pogledih, zato vas RPG-ejenci že sedaj vabimo na drugi turnir v scoutballu, ki bo potekal prvi vikend v oktobru 2013.

Matija Špacapan - Špac

Foto: Eva Bolha

Kako dobro poznaš svoje mesto?

Kot vsako jesen smo se taborniki Mestne zveze tabornikov Ljubljana tudi letos zbrali na Prešernovem trgu, da izpeljemo Fotoorientacijo 2012, vendar smo tokrat to zavoljo lepšega vremena naredili mesec prej, 20. oktobra.

Megla se še ni razkadila, ko so se pred štartom že začele zbirati ekipe, željne tekmovanja v poznavanju prestolnice. Letos so se ekipe pognale na lov za prepoznavnimi ljubljanskimi klopčami, na točkah pa so jih čakale naloge, povezane z znanimi Ljubljčanami skozi zgodovino vse do danes. Ekipe so tekmovala v starostnih kategorijah MČ, GG, PP+, tistim, ki pa jim je bolj kakor hoja na kožo pisana vožnja z različnimi prevoznimi sredstvi na nožni pogon, pa smo omogočili tudi sodelovanje v kategoriji Kolesčkarji. Tekmovanja se je v 81 ekipah udeležilo skoraj 400 tabornikov, pridružilo pa se jim je še deset ekip iz kategorije Zunanji, ki je namenjena starem tabornikov in vsem mimoidočim, ki so želeli preizkusiti svoje znanje ali pa samo uživati v sprehodu po sončni Ljubljani. Zadovoljni obrazi tekmovalcev ob vrnitvi v cilj so povedali več kot dovolj.

Eva Rajh in Živa Novljan

Foto: Matic Pandel

Foto: Matic Pandel

Mnenja udeležencev

Domen in Ema, RMT (kategorija MČ): Najbolj nam je bilo všeč, da smo lahko hodili in ugibali, kje so točke. Bilo je čisto lahko, boljše kot lani.

Foto: Eva Rajh

Foto: Anja Novljan

Ultra svizci, RPK (kategorija GG): Bilo je super, boljše kot lani in zelo lahko, samo klanec na grad je bil težak. Na štartu so bili zelo dobri bonboni, na poti pa je bilo veliko ptičev, ki so jedli naše sendviče.

Najdaljši bivak v Sloveniji

Foto: Aleksander Uršič

V Tolminu se je 20. oktobra zbralo 114 tabornikov iz Idrije, Spodnje Idrije, Nove Gorice, Deskel in Tolmina. Vreme jim je bilo naklonjeno, zato so začeli z delavnicami, ki so potekale kar v centru mesta. GG-ji so se učili peči frike (tipične tolminske jedi), imeli so prave puntarske borbe, izdelali so maketo Tolminske kotline in se naučili zaigrati prave tolminske pripovedke. Proti večeru so se podali na fotoorientacijo, ki jih je privedla do ognja, na katerem so si pripravili večerjo. Ob kresu se jim je pridružil tudi pravi "Tminski grof" in ob dobrem vzdušju so vztrajali še dolgo v noč.

V nedeljo so se tabornikom predstavila različna društva. Gasilci so jim pokazali svoje vozilo, spoznali so gobe, se učili o pomoči gorskih reševalcev, spoznali življenje vojaka slovenske vojske in oddajali morsejevo abecedo s pripomočki radioamaterskega kluba. Po kosilu je sledil najpomembnejši del srečanja: zastavili so si namreč pravi mali izziv, ki se na koncu ni izkazal za tako malega. Severnoprimorski taborniki so v dveh urah in pol postavili najdaljši bivak v Sloveniji. Zanj so potrebovali 188 šotorskih kril, 228 delavnih rok in 192 klinov. Sledila je skupinska slika in podiranje, ki pa je z dobro organiziranostjo trajalo le nekaj minut.

Lara Batistuta

Foto: Filip Jakob Grželj

Grizlarija

Začelo se je novo taborniško leto in z njim nove zanimive dogodivščine za sezanske MČ-je. Odpravili so se v gozdove Severne Amerike, v domovanje velikega grizlija, kjer so medvedji mamiči pomagali poiskati in uloviti pobeglega sinčka.

Najprej so se odpravili na progo, na kateri so na različnih kontrolnih točkah obvezali grizlija, ki je stopil v medvedjo past, lovcu ukradli med, iskali medvedje sledi, premagali grizljev poligon, pripravili slasten medvedji obrok in grizliju pomagali

Foto: Urša Kukanja

zložiti drva. V zameno za pomoč so dobili zemljevid in načrt, kako ujeti pobeglega grizlija. S skupnimi močmi so sestavili past, jo nastavili na drevo in se skrili za bližnjimi grmi. Ravno takrat je mimo pridival

grizli, spustili so past in poredni medvedji sinček je bil ujet. Pridni taborniki so mu zapeli himno MČ, grizli pa jim je obljubil, da ne bo nikoli več zbežal od svoje mamiče.

Julijan Peric

Kostanjev piknik in časovni stroj

V gozdu ob obrobju Novega mesta se je 20. oktobra dobilo kar 300 tabornikov in njihovih družinskih članov, da bi začeli taborniško šolsko leto, kot se to spodobi - s kostanjevim piknikom! Vendar ni šlo za običajen kostanjev piknik, kakršne organizirajo vrtci, šole ali dolgočasni prijatelji od staršev, ki jih komaj poznaš. Novomeški taborniki smo namreč med staro šaro v našem skladišču odkrili - čista resnica - časovni stroj!

Stroj nas je popeljal v srednji vek, ko so se po gozdovih okoli Novega mesta še skrivali razbojniki in izobčenci ter se borili proti krivični oblasti. Medtem ko so nič hudega sluteči starši jedli kostanj

Foto: Miha Les

Foto: Miha Les

in čolnarili, smo morali mladi taborniki prelisiti sovražnega vojaka, si izdelati čepice, kakršne nosijo uporniki, streljati s fračo in se izuriti v uporniških veščinah. Mimogrede smo rešili še mični dekleti pred strašnim medvedom, ampak kaj bi se hvalili.

Po malce turbulentni vrnitvi v sedanost smo pojedli kostanj, na zaključnem zboru pa je vsak dobil znanje in veščine, ki si jih je prislužil lani. Piknik je uspel in taborniško preživeto dopoldne je bilo tako lepo, da je malo takih!

Luka Piletič

Foto: RLG Pesje

Čarovniško jesenovanje

Taborniki iz treh rodov (RLG Pesje, RPG Šoštanj - četa Polzela, RJZ Velenje - četa Vinska Gora) smo se prvi dan krompirjevih počitnic odpravili na začarano jesenovanje na Paškem Kozjaku. Ves čas nas je preko pisemskih sporočil spremljala čarovnica Izabela, ki nam je dajala posebne naloge, da smo se lahko zvečer udeležili njenega čarovniškega rajanja, na katerega smo morali priti tematsko oblečeni.

In res sta nas zvečer pričakali čarovnica Izabela ter njena sestra, ki sta nas očarali s čarovniškimi eksperimenti in magičnimi uroki. Gosta megla in dež sta poskrbela, da je bilo vzdušje še bolj primerno za noč čarovnic. Naslednji dan smo se GG-ji urili v risanju skice terena in deževnem orientingu, MČ-ji pa smo preko igre "čarovnica, ne jezi se" prišli do skritega zemljevida, ki nas je popeljal prav do začaranega brloga, v katerem nam je čarovnica pustila svoj zaklad. Bilo je kratko, ampak sladko.

Maja Gostečnik

Foto: RLG Pesje

Foto: Laura Benedičič

Orientacija v Železnikih

Vsako leto Rod zelene sreče iz Železnikov organizira orientacijsko tekmovanje za občane Železnikov, na katerem se lahko tako člani kot tudi nečlani našega rodu preizkusijo v znanju taborniških veščin. V nedeljo, 14. oktobra, smo se torej zbrali v Martinj Vrh v Železnikih in na pot poslali 17 ekip, opremljenih s karto in kompasom, od katerih se jih je večina na cilj vrnila v štiriurni časovnici. Na točkah so jih čakale razne naloge - od skice terena, prve pomoči in topografskih testov do streljanja z lokom in pantomime.

Na cilju smo bili postreženi z odličnim pasuljem in toplim čajem, vse ekipe so prejele tudi priznanje za doseženo mesto, najboljše tri pa poleg tega še taborniški pokal v obliki stražnega stolpa. Vreme nam je bilo naklonjeno, družba je bila odlična in obrazi nasmejani, kar je znak za še eno uspešno zaključeno akcijo. Organizatorji smo navdušeni nad odzivom in udeležbo ter že nestrpnost pričakujemo naslednjo tradicionalno izvedbo orientacije.

Laura Benedičič

Taborniki vsi v naravo ...

Naše je življenje pravo,
hrib, morje, log, gore,
nudijo nam zabavo zdravo.

Srečen pri nas je vsak,
prožen njegov korak,
pesem, veselje, smeh
vodi naj nas v svet ...

Foto: SPOOT

Foto: SPOOT

Zvečer smo se pomešali med krave, si na ognju pripravili večerjo, polento z golažem, in se ob toploti ognja zazibali v spanec, pod nebom iz šotorskih kril in stenami iz astro folije.

Kako malo in hkrati veliko je v današnjem svetu potrebno, da je tabornik srečen. Umik v naravo, umik h koreninam, taborniki to znamo. Trudimo se v smeri, da se bomo lahko še dolgo umikali v naravo, se z njo povezovali in živeli z njo v sožitju.

Ekipa SPOOT

In nas je vodilo iz Tolmina v Drežnico in nato pot pod noge do planine Zaprikraj. Ekipa enajstih grč iz Severno primorskega območja (SPOOT) se je za vikend, 13. in 14. oktobra, odpravila na hribovski bivak, ki smo si ga postavili v neposredni bližini planine Zaprikraj nad Drežnico. Pogodili smo se z domačini planine, ki smo jim v zameno za prostor, pomagali pri urejanju pašnika, ko smo v breg nosili kole, ki bodo spomladi služili za ogrado. Torej prijetno s koristnim v ne tako prijetnem vremenu, pa vendar: po taborniško v prijetni družbi je vse premagljivo in se temu lahko reče oddih in sprostitvev, preprosto odklop.

Foto: SPOOT

72 ur za izziv

V nedeljo, 28. oktobra, se je ob 15. uri začel mednarodni projekt 72 ur, ki mladim prostovoljcem nalaga izziv, ki ga morajo razrešiti v 72 urah. Vsaka skupina je dobila projekt, ki v njihovi občini rešuje neko problematiko, za ta izziv pa ni izvedela nič prej kot v nedeljo točno ob 15. uri.

Tudi taborniki Roda Koroških jeklarjev smo se podali na izziv. Naš gostitelj je bil Mladinski center Ravne, za projekt pa smo morali urediti otrokom vrtca Solzice pot v vrtec, prebarvati 100 metrov zaščitne jeklene ograje ob cesti, urediti klopi in koše v Grajskem parku, urediti trim stezo ter izvesti osveščevalno akcijo, ki bo ljudi spravila iz stanovanj v park.

Najprej smo uredili pot v vrtec Solzice, da lahko otroci varno pridejo v tople igralnice. Odločili pa smo se, da jekleno ograjo prebarvamo spomladi oziroma prvi topel vikend, saj bi bilo neracionalno barvati kovinsko ograjo v tako nizkih temperaturah, zaradi katerih bi barva po pol leta odstopila. Vsa sredstva za prepleskanje ograje (v vrednosti 600 evrov) in za obnovo klopi Grajskega parka (v vrednosti 100 evrov) smo dobili od osmih sponzorjev, ki so z veseljem sofinancirali takšen projekt.

Foto: RKJ Ravne na Koroškem

Na zadnji dan izziva, v sredo, smo na Ravnah na Koroškem organizirali osveščevalno akcijo z naslovom "Grajski park omogoča aktivno preživljanje prostega časa", v sklopu katere smo na mestnem platoju postavili stražni stolp, ki je simboliziral ravenski grad, ter dolg pionirski objekt, ki je simboliziral drevesa Grajskega parka. Na pionirske objekte smo izobesili plakate, ki so mimoidočim sporočali, da se lahko v parku udeležujejo na sto in en način, postavili smo leseno forma vivo, ki je opozarjala na onasneževanje parka ob vikendih, mimoidočim pa smo delili letake, na katerih je bilo vabilo za brezplačno sprostitev v parku.

Naš cilj je bil dosežen, saj so naši mladi upi s projektom pridobili nove kompetence, ki jim bodo še kako koristile v prihodnosti. Projekt je bil tako zanimiv, da ga bomo s PP-ji peljali še v prihodnje, ne samo v 72 urah.

Rod koroških jeklarjev

Foto: RKJ Ravne na Koroškem

Foto: RKJ Ravne na Koroškem

Taborniki v programu Potres 2012

Foto: Tomi Kanalec

preizkusili v spretnosti hoje na A-jih in se pogovorili s taborniki o njihovem delu.

Enota ZTS-MOBSTAC je del osebja mobilnega stacionarija, ki lahko na terenu oskrbi večje število poškodovanih in obolelih (do 120 oseb) v primeru naravnih in drugih nesreč. Organizira ga Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v sodelovanju z Rdečim križem Slovenije in ZTS. V enoti je poleg drugih prostovoljcev Civilne zaščite še dvanajst članov ZTS. Na dvodnevni aktivnosti, ki je vključevala tudi nočno stražo, so postavili del poljske bolnišnice.

Enota ZTS-PZP

Kot pomemben del celoletnega programa z naslovom Potres 2012, namenjenega preverjanju sil zaščite in reševanja, je v Ljubljani 5. in 6. oktobra potekalo 18. državno preverjanje ekip prve pomoči. Te so na različnih delovnih točkah izvajale zahtevne naloge oskrbovanja ponesrečencev s predpostavko, da so se poškodovali med potresom. Med ogledom delovnih in prikaznih točk akcije si je predsednik RS dr. Danilo Türk ogledal tudi delovanje obeh taborniških enot, ki sodelujeta med enotami in službami Uprave RS za zaščito in reševanje.

Enajstčlanska ekipa pionircev iz posebnih enot ZTS-PZP za postavljanje zasilnih bivališč, ki imajo sicer skupaj 82 članov, je na Kongresnem trgu v Ljubljani obiskovalcem predstavila ZTS in taborništvo. Postavili so manjši tabor z ognjiščem in kotličkom na trinožniku, izdelali so različne tipe bivakov in ležišč ter prikazali nekaj taborniških spretnosti in veščin. Tabor so okrasili z atraktivnimi pionirskimi objekti, prinesli in razdelili so nekaj promocijskega materiala. Zanimanje za tabornike je bilo precejšnje, mimoidoči pa so se lahko naučili prižiganja ognja s kresilom, se

Foto: Tomi Kanalec

Energizer

V mesecu novembru svetilki
Energizer Solar&Dynamo in Compact Led
15% ceneje.

Kako so Pingvini ostali najboljši prijatelji

Besedilo: Nina Medved - Mjedved

“Kako, punco?” je vprašala Tina.

“Ja, kje si jo pa staknil?” je pridral še Rok.

“Staknil, staknil. Saj Taja ni nobena trebušna gripa ali viroza! Ko sem bil v Ameriki, sem jo spoznal. Hčerka od atijevega sodelavca je in ker sva bila pogosto zaprta v hotelu, da se nama ne bi kaj zgodilo, če bi sama hodila naokoli po mestu, sva se dosti družila, gledala kabelsko, se igrala družabne igre in to.”

Vid se je igral s kemičnim svinčnikom. Razstavil ga je na vse možne dele in jih temeljito preučeval: koničast vrh svinčnika, drobna vzmet, polnilo in plastično ogrodje pisala. Nato je vse dele poskušal znova sestaviti skupaj in ko je na polnilo natikal vzmet ...

“Zdaj pa dosti! Skoraj bi mi iztaknil oko, Vid. Skrajni čas je, da se lotimo našega dela, ste leto dni starejši in to pomeni, da bomo letos morali še malo bolj stisniti, če želimo na taborjenju prejeti kakšne veččine, a ne?” Miha se je dvakrat presedel na klopi. “Razdelili se boste v dve ekipi in vsaka od ekip si bo morala zamisliti en izlet ali sklop vodovih srečanj, ki jih bo pripravila za ostale z mojo pomočjo. Akcija!”

Pingvini so se najprej samo spogledali: kdo bo s kom?

Tina se je nato spontano presedla k Nejcu, vendar jo je ta zavrnil: “Bi z veseljem, pa mi Taja ne bi pustila, se mi zdi. Mogoče bo bolje, če bom z Rokom.”

V klubskih prostorih je zavela tišina. Kaj pomenijo te spremembe, ki so se zgodile čez eno samo poletje?

Rok je nato vzel situacijo v svoje roke. Sebi in Nejcu je naložil organizacijo dvodnevne bivaka na bližnji gori, drugima dvema pa svetoval priprave na orientacijska tekmovanja. Lotili so se dela: na list papirja velikosti A3 so si z barvnimi svinčniki izrisali miselne vzorce in jih pridno polnili z idejami za svoje projekte. Miha se je le tu in tam sklonil nad njihove liste, da bi preveril, kako jim gre delo od rok in nato je zadovoljen sedel nazaj na rob klopi ter se znova zatopil v neko debelo skripto, brez vseh risb in slik.

Tik pred koncem sestanka pa se je Tina le nagnila k Nejcu in mu zašepetala: “Ti, a to pomeni, da zdaj nisva več prijatelja?”

On pa se je začel na ves glas smejeti: “Nikoli! Pri svoji časti obljubljam, da boste Pingvini zmeraj moji najboljši prijatelji, ne glede na to, kako lušno punco imam!”

Čiki čiki

Adi Smolar

Zapisal: Gašper Cerar

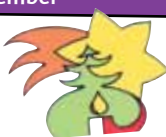
Foto: Nace Kranjc

REFREN:	REFREN	
<p> ^D Čiki, čiki, čiki, čiki, povsod sami čiki. ^G Čiki, čiki, čiki, čiki, ^D na srečo niso veliki. ^A Čiki, čiki, čiki, čiki, ^G ^A ^G pri vsakem čiku čikov pet. ^A Čiki, čiki, čiki, čiki, ^G ^D prekrili bodo ves naš planet! ^G Vsi vemo, da je neumen ^D tisti človek, ki kadi. ^G Vendar to se še prenese, ^A ena stvar pa me ujezi. ^G Prav zares postanem jezen, ^D jezen kolikor se da, ^A če vidim, da nekdo nemarno ^G ^A čik odvrže kar na tla. </p>	<p> ^G Sem se sprehajal po parku, ^D med potjo sem zrl v tla. ^G Vse je s čiki blo nastlano, ^A da me kar groza je obšla. ^G Da bi se malo pomiril, ^D sem na klopcu šel sedet. ^A A tam bilo je še najhuje, ^G ^A čiki, čiki za znoret. REFREN ^G Kadar mi kupi sladkarije, ^D mama vedno govori: ^G "Sladkarije so za v usta, ^A a odpadki za v smeti." ^G In tudi, ko sem čisto sam, ^D vedno le tako ravnam. </p>	<p> ^A Kdorkoli pa ravna drugače, ^G ^A naj ga bo pošteno sram. Vsi vemo, da je neumen... ^D Čiki, čiki, čiki, čiki, povsod sami čiki. ^G Čiki, čiki, čiki, čiki, ^D na srečo niso veliki. ^A Čiki, čiki, čiki, čiki, ^G ^A ^G pri vsakem čiku čikov en, dva, tri, štiri, pet. ^A Čiki, čiki, čiki, čiki, ^G prekrili bodo ves naš, ^G prekrili bodo ves naš, ^G ^D prekrili bodo ves naš planet! </p>

17. november	Vesela srečanja MČ	zabauno druženje
	OŠ Polje, Ljubljana	MČ
	Rok prijave: 13. 11.	Cena: brezplačno
	Kontakt: lan_lajovic@hotmail.com	MZT Ljubljana

1.-2. december	Zimsko nočno orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	okolica Domžal	ČG, PP, grče
	Rok prijave: 14. 11.; 21. 11.	Cena: 40 €/ekipo; 65 €/ekipo
	Kontakt: znot.rutka.net, erika.kozamernik@gmail.com	Rod skalnih taborov Domžale

16. december	Luč miru iz Betlehema	širjenje miru in prijateljstva
	sprejemi po Sloveniji	ZTS in ZSKSS

5. januar	Člas svobodne Jelovice	orientacijsko tekmovanje
	okolica Škofje Loke	ČG, PP, RR + grče
	Rok prijau: 30. 12.; 3. 1.	Cena: 50 €/ekipo; 55 €/ekipo
	Kontakt: rsk.rutka.net, baudazn@gmail.com	Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka

25. – 26. januar	Zimsko orientacijsko tekmovanje	orientacijsko tekmovanje
	Spodnji Duplek	ČG, PP, grče
	Rok prijau: še ni znan	Cena: še ni znana
	Kontakt: zot.rutka.net	Rod XI. SNOUB Maribor

Mladi gurtnehodci v Velenju. Foto: RJZ

Kaj pa imaš to na rutki? Foto: Petra Mekiš

Vodnice znajo peči v krušni peči! Foto: RTV

Zadnja plat

Ureja: Nace Kranjc

Zanimiva najdba. Foto: Petra Mekiš

Da se ve, kje je čarovnica doma! Foto: RTV

V založbi ZTS:

priročnika

Vozli in pionirski objekti ter **V naravo**,
prenovljena in opremljena z novimi vsebinami!

tp

taborniški priročnik

